

A MI LAPUNK

Fiúk, önképzést, Európát és fiatal magyarságot!

Valamikor én is résztvettem a gimnáziumi önképzőkörök életében. Tudom és vallom: különös láz van abban, amikor először foglalkoztunk önállóan és úgy, ahogy nekünk tetszik, a szellem munkáival. Fiúk, kóstoljátok meg az önálló szellemi munkát, próbáljátok ki, hogy mily édes gyümölcs a kutatás, a böngészés, a saját jókedvetekre való ismeretszerzés, mily fölemelő pillanat, amikor az első alkotmányos gyülekezetben, ahol végre mindnyájan egyenrangú polgárok vagytok, kinyilváníthatjátok legbelsőbb őszinte véleményeteket, a ti megismeréseteknek és gondolkozástoknak eredményét! Fiúk ez az igazi élet, ami az önképzőkörben folyik; mellérendelt viszonyban és önálló hanglétjéssel beszélhettek itt, — minden más, ami az életben jönni fog, tudomány politika, irodalom, érvényesülés, kitűnés, meglegedés, siker, ennek a mása, avagy folytatása lesz csupán. Itt tanultok élni s nem csoda, hogy a földkerekségének legtökéletesebb népe, az angol, különös súlyt és különös gondot fordít erre a korai önképzésre, amelyben jókor fejlődik ki a szép föllépés, az önálló gondolkozás és a társadalmi kapcsolatok kezelésének tudata.

Fiúk, ahol nincs még ily alkotmányos önképzőkörötök, alakítsatok egyet! Különösen mi, csehszlovákiai magyarok szorulunk rá már korán erre az önképzésre. Ma sehohsem segítik elő a mi különös szép magyar gondolkozásmódunk kifejlesztését, ezt a nemes és elegáns gondolkozásmódot, amelynek úri, szellemes, mély voltát Európában mindig tudták becsülni. Fiúk, ma nehéz világot élünk s a mai gyerekek nem illeszkehetnek be egyszerűen az öregek gondolkozásába, mert a mai fiatalságnak másként fog kelleni megkeresnie a kenyerét, mint apáinknak. A régi tejjel-mézszel folyó világban minden magyar szinte magától csöppent a zsírosbödön mellé, — de hová csöppenünk ma? Akkor nem kellett gondolkodni és nem kellett önállóság, mert hiszen magától folyt a sorsunk — és ma? Ma körültekintés kell, óriási felkészültség, nivó és önállóság. Fiúk, kezdjétek korán gondolkodni. Szokjátok korán az önállósághoz. És gondolkozástok illeszkedjék az új világba, hogy élni tudjatok. A magyarság nagy, szent kincs, kultúra, anyanyelv, minden, találjátok ki annak módját, hogy miként lehet ezt a szentséget a változott körülményekben megőrizni. Az öregek nem igen adhatnak tanácsot. Ők máshoz voltak szokva, s most idegenül állnak az idegenben. Fiúk, ha az új körülmények közt élni akartok, gondolkozzatok, művelődjétek magatoktól is.

Tudom, hogy a másfajta körülmények között a ti érdeklődésetek is másfajta lett. Szélesebb, mélyebb, általánosabb. A tekintetetek fiatal és új, egész Európa érdekel benneteket. Ne maradjatok el! Ne essetek a kis szlovenszki magyar városkák elzárkózottságába, ne engedjétek, hogy műveltségellenes gáttal vegyenek körül. Mert ha nem lesztek művelt magyarok, nem fogtok tudni vezetni, s eltűntök a tömegben. Olvassatok! Az önképzőköröket állítsátok be az általános nagy európai műveltségre, vizsgáljátok, hogy mit cselekszik ma Európa, tekintsetek a nagy német, francia, angol, olasz kultúrákra, ismertessétek azokat, s gyakorlatozzatok ezeken az ismereteken, mint a tornász a nyujtón! Lássátok meg, ami más, ami fiatal és mégis szép és erős ezen a világon. Lássátok meg, hogy a fiatalság is tud, hogy fiatalon is érdemes élni és ti vagytok a jövő. Lássátok a fiatal Európát, amely okult, másképp akar élni, s nem akar több háborút, vagy forradalmat. Lássátok a fiatal magyarságot, hogy érezzétek, hogy vagytok még valakik, erősek vagytok, tudók vagytok s méltók vagytok a szép életre.

Fiúk, önképzőköröket! Európát, magyarságot, fiatal, megváltozott, békés, megértő műveltséget magatoknak!

Magyar kincsek birodalmában.

A magyar falu örök kincseket őriz. Szokásaiból az őskor egyszerű néplelke csillámlik fel. Dalai úgy lüktetnek, mint kardforgató lovasnemzetek tűzvére. Meséiben a tág róna, a szabad élet zamatos jókedve él. A falu népe a természet nagy egységébe tartozik, örök társa a föld, a növény, a víz, a levegő s az állandó tapasztalat gondos élettanácsokká fejti meg számára a hatalmas természeti titkokat. Ezek az életszabályok a falu orvosai és tudósai. Nemzedékről nemzedékre szállnak, segítenek a munkában és gyógyítanak. „A falu káromkodik, a falu durva, de ha a bakter éjjelt kiált, a Boldogasszony lágy áldását kéri a nyugvó falunak. Vasárnap kiszépül minden ráncos munkásarc, gyermekhintáztató, cipőszorongató puha lesz a gazda kérges tenyere. A nép színes viseletbe öltözik és igaz áhitattal sorakozik a templom felé. A magyar falu nyílt és jószívű. A pereskedők haragusznak egymásra, de a legsúlyosabb gyűlöletet, mely egyesek hibája miatt egész népeket üldöz, a magyar falusi ember nem ismeri. A lakodalmi pohárköszöntőben testvéries kézszorítást küld minden körülötte lakó nemzetnek. De az is igaz, hogy a magyar falu nyakas kuruc: ősi jogaiban, nyelvében, vallásában nem hagyja magát háborgatni.

Néhányan pozsonyi cserkészek bekalandoztak az elmúlt nyáron a köztársaság magyarlakta tájait a Kiskárpátoktól keletre a Garamig s a Dunától egészen a nyitrai püspökvár fölé emelkedő Zobor hegyig. Kerestük a kincseket, melyeket a falu hűségesen megoltalmazott évszázadokon keresztül, de el is rejt avatlatlan szemek elől szűkszavú beszéde mögé, tulipános faragás mélyére vagy egyszerű kapufélfák szerény faragásaiba. Nem kellett sokat kutatnunk. Ahová csak fölvirágozott őrsi zászlónk bevonult, mosolygós szemek, szerető szavak fogadtak s a nép szívből jövő bizalommal tárta eléink titkait, a falu csöndjében rejlő magyar kincseket. A szeretetet, mellyel vendégül láttak mindenfelé, jótékony munkával viszonzottuk: magunk köré gyűjtöttük a fiatalságot hol komoly, hol vidám mesésóra, játékokat tanítottunk mindenfelé s ahol csak megjelentünk, sokáig emlékezni fognak tüzes nótáinkra.

A doborgazi halászkunyhóban a dunai halászsok csodálatos szerszámaikat és mesterszavait ismertük meg. Sárosfán a csallóközi tájszólást sajátítottuk el. Vajjon ki gondolná másfelé, hogy „csücsörgő“ sipot, „top“ lépést, „görhöny“ kukoricalepényt és „alanyár“ szelid embert jelent? Ami lutykos, az itt „csarintos“, aki meztelen, az „csóré“, a sántító „keceficél“, a rendetlen ember „puruttya“ és megérdemli az ülleget, amit erre felé úgy hívnak, hogy „ursáng.“

A hősi ötemetőben az egyik mohos, félig elszűnyedt sírkőről a következő elmés versikét böngésztük ki.

Ágyú Pattantyú
Frantzia fegyvere
Kit nem rettenhetelt
Marsnak mezzejébe
Itt nyugszik már
mert az halál
Keréttelte tőrébe

Nemes és Nemzes
Vitézlő all Hadnagy
KISS IMRE

27-ik Januáriusban 1810.

A nagymegyeri tanító szobájában ősz gazdaember lassú beszédét hallgattuk tisztelettel. A régi erkölcsöket dicsérte s a környék régies zamatú dőlőneveit sorolta fel. Az elhalványult ősi értelem kíváncsiságot keltő varázsa fogott el mindnyájunkat a kelehomlokai, anyotai, ürmösajjai, hanzségi, kurtaszeri, sájházai dülő hallatára. Az öreg elhozta nekünk megmutatni családját II. Lajos korabeli nemesi oklevelét és látogatást kellett tennünk a nagymegyeri nemesek irattárának gazdájánál, aki ősi láda homályából rengeteg oklevelet, régi telekkönyveket és naplót kotort elő. A sötétre barnult lapokról dohos, komoly szag áradt szét. A könyvhalmazból valami kemény tárgy potyogott le a padlóra: boszorkány álkapcsa, régi pörök irtóztató emléke.

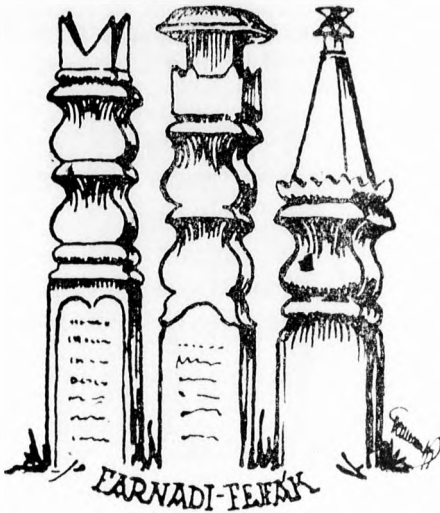
Madari kocsisunk néhány, a Nyitra és Garam közt fekvő magyar falu lakosainak tréfás elnevezéseit mondta el: hörsög madariak, marczellházi ürgék, vastagnyakú bucsiak, jóborivó mocsiaik, vizvitte patiak. jótáncos kesztek, csiriz radványiak. A szépasszonyszerető szőgyéniek bakternótáiból jegyeztük le a következő sorokat:

Tízet ütött már az óra,
Ember vigyázz ezen szóra.
Siess a nyugodalomra,
Nincs felírral homlokodra,
Mire virradsz fel holnapra:
Orömré-e vagy bánatra.
Tízet ütött már az óra.

A farnadi tiszteletes a református temető fejfáihoz vezetett bennünket. Ósmagyar erők dolgoztak itt a faragók lelkében. Ügyes rajzolóknak nemcsak a farnadi, de a nagysallói fejfákat is megörökítette vázlatfüzetében, ahová a magyar lélek népművészeti megnyilatkozásait gyűjtötte össze. Mátyusföldi tulipánosládák és szentszobrok, a régi magyar ötvösművészet hagyományai, a komáromszentpéteri kapuk virágdiszes faragásai, a bényi népviselet, házfalak tarka címája sorra bekerültek regős Nemesszeghy Jenő sasörszem könyvébe, mely tulajdonképpen Tichy Kálmán rozsnói festőművésznek köszönheti jelentőségét, aki A Mi Lapunk hasábjain a magyar népművészeti emlékek gyűjtésére szólította fel a csehszlovákiai magyar cserkészeket.

A Zobor hegyet magyar falvak övezik. Elhagyatott nyelvszigete ez a magyarságnak a

szláv tengerben. Virágos lobogókkal ide is eljutottunk. Furcsa szokásokat és legendákat, sok-



színű házfestést, menyasszonyok, mesébeillő viselkedését találtuk ezen a vidéken. Érdekes koloni legényavatás: akit fel akarnak venni a legénysorba, annak előbb el kell bujdosnia a falu szélére, oltalmazó gyümölcsösök, füzesek rejtekébe. A legények üldözőbe veszik és amint elfoják, bevonszolják a legközelebbi lányos házba. A mestergerendára láncot akasztanak, az avatandót belesavarják s megkérdezik tőle: — Kit fogadsz el legénykeresztapának? — A fiú dacosan hallgat. Erre addig csavarják a láncot a fiú teste köré, míg fájdalomában föl nem adja csökönyösségét s az egyik legényt meg nem nevezi. A legénykeresztapa borral legénnyé aválja a láncból kiszabadított fiút, aki természetesen az őt köszöntő legények borát is fizeti. Lám, a Zoborhegy alatti magyar fiúknak kemény vitéltségi próbát kell letenniük, ha legények akarnak lenni.

A falunak közvetlen összefüggése van a multtal. A magyar történelem itt nem könyvtudomány, hanem élet. Csallóközben Mátyás király és II. Lajos személyéhez fűződnek mondák s Párkány vidékén Szent Istvánról úgy beszélnek, mint akár valamely földesúrról, aki hűsz esztendőnek előtte birtokolta ezt a vidéket. Amikor az ógyallai csillagvizsgáló tornyán állottunk, Jókai közelségét éreztük, akinek „Névtelen vár” című regénye a környéken játszódik le. Nagysallón ugyanolyan részletességgel beszélnek Damjanich és Klapka hős honvédeknek híres családját, mint ahogyan Léván a hét esztendővel ezelőtt lezajlott cseh-magyar háborút emlegetik. De téved, aki azt hiszi: a falu a multnak él. A földeken gőzekék szántanak, az új házak alapja beton s a fényes vasutak mellett karcsú-keményű gyarak, malmok zakatolnak. A magyar falu okos: nem szórja el ősi kincseit, hanem gondosan megőrzi őket. De nem elégszik meg

velük. Egészséges életvággyal egyre újabb és újabb kincseket akar. Ne mulasszuk el mi cserkészek sem a magyar kincsek birodalmát ifjúsági mozgalmunk nemes értékeivel gazdagítani.

Kessler Edgár.

Jankovich Marcell:

A bot és a fa.*

Nagyon nehéz volt a szive Molnár Pálnak. Nagyon nehéz, mintha az a dobogó, remegő kis élet sziklakövé változott volna. Ha még kövé lett volna! — legalább nem fájna annyira.

Meggondolta, hogy pénzzé teszi kis szántóföldjét az Avaros dülőben és elmegy. Megy valamerre, hol még nem szaladt le minden szerencsecsillag a magas égről.

Az övé itt leszaladt. Virágos csáköval ment nagy Lengyelország felé. Ment fényes szőrű, büszke paripán, hangos énekszóval. Aztán arról a paripáról egyszerre csak lebukott. Valahol igen messze ébredett fel, végefogyhatlan messze. Otthon talán már a cseresznye is virágzott, ott meg még mindig pelyhedzett a hó. Istenem! talán nem is lehet megszámolni, hány esztendő múlt el azóta . . .

Hazajött. Nem virágosan, hanem aféle ugar színű toldott-foldott köpenyegben. Sapkája mellé nem lúztak bokrétát, hanem csak rongyos cédulát nagyon furcsa betűkkel. Hazajött. Nem énekszóval, — fojtogatta valami, amit gyermekkor óta sem érzett, — átkozottul hasonlított ez a valami a könnyekhez. Jobb lábára bicegett, benne hagyták a golyót ott abban a távoli december-országban.

Őt esztendeig örült annak, hogy majd elmondhatja: Adjon Isten jó napot, Cserfalú! Most hazajött és nem örül. Bizony a legfurcsább keserűség, ha az ember otthon van és nem veszi észre, hogy otthon van. Mintha nem is ért volna haza. Hogyha az állomáson észre nem veszi a pipázó pántlikás zsidót, ki a zömök Gál Matyi-val beszélgetett, ki sem szállt volna. Azt hitte, még mindig Szibériában utazik. Míg ő oda volt, egészen más nevet festettek az állomáson „Cserfalú” helyébe.

Hát bizony ő elmegy. Hogyne menne, hiszen igen nagy pénzi kínálnak az ő lánc földjéért. Igaz, hogy nem falubéli ember, aki megkívánta az ő felkét, de hát ő megy!

Még egyszer kiballagott az avarosi dülőre. Búcsúzott a földtől. Levette kalapját, fölmarkolt egy darab fekete göröngyöt és aztán lemorzsolta lassan újjai között, mintha az olvasó szeméit porgetné és éppen ott tartana: Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma . . .

Emléket fog magával vinni. Pörge kalapjára kitűzött két szál otffejejtett buzakalászt, szép

* Szemelvény a szerző „Az udvari bolond” című kötetéből.

acélos buzaszemekkel. Aztán átnézett az útmenti kőrifához. Lenyeste a legeggyenesebb galyat és faragcsálta. Leszúrta a földre, suhintott vele a napfényes levegőbe, kipróbálta. Jó lesz emlékenek a vándorbot, arról a földről, hol először látta meg a napvilágot, hol szépapja, de még talán annak is a szépapja verejtékkel túrta a rögöt, de becsülettel. Azok nem mentek el, jött, ami éppen jött; de ő, Molnár Pál, elmegy.

A nap már kicsit oldalt perzselt és a bárányfelhők kezdtek aranyos fűrtöket kapni. Molnár Pál visszaindult a falu felé, nagyokat támaszkodva ujonnan nyestet vándorbotjára.

Megállt a Szele Mihály udvara előtt.

— Haj, Szele szomszéd! Mit cselekszik Kigyelmed!

— Te vagy az, édes fiam? Hát látod, öntözöm a diófacsemetét, melyet az idén ültettem.

Molnár közelebb lépett, rákönyökölt a palánkra. Nagyot hallgatott, azután újra kezdte:

— Meg aztán minek ültetett fái Mihály bátya!

— Bolondos kérdéseid vannak, fiam. Hát a nemzetségemnek. A fiam már alatta fog ülni ember korában. Az unokám meg róla fog aranyfűstös diót aggatni a karácsonyfára.

— Hm, — hát Kigyelmed nem megy el innét? Szeret itt lenni?

— Én? Hogy én elmenjek? Fiam, nagyon furcsák a kérdéseid. Nem kerülnél kicsit beljebb?

Molnár bebicegett és letelepedett a másik, a vén diófa alá. Az öreg Szele Mihály hozzáült és halkán beszélni kezdett.

— Látod, szomszéd, az ilyen fának nincsen párja. Könnyebb elhagyni a házat, mint a fát. Tudsz magadnak új hajlékot építeni, szebbet, mint a régi, — cserepeset, zöld zsalusat... A földet könnyebb elhagyni. Az a szépséges sárga kalász, amit te vetettél, rövid életű. Péter-Pál után learatod és akkor tölti be rendeltetését, hogyha asztalodon vagy tarisznyádban kenyérré változott... A kalász után esztendőről esztendőre tarló marad. De a fa, melyet te ültettél, nincs másutt, nem jöhet veled. A fa itt marad: dacol a zivatarral, nem tudja elkergetni a szélvész, akárhonnan jön is, — csak a vénség vagy a gyilkos fejsze ölheti, akár az embert az esztendő vagy az ellenség. A fa nem jöhet veled... Ideköt az téged is, mint a szerető szívek

Pál tágranyított szemmel hallgatta az öreg beszédét és zavarodottan forgatta térdei közt az imént metszett vándorbotot.

— Beszéljen még egy kicsit, Mihály bátya!

— Lásd, édes fiam, ezt a vén, diófát az én atyafiságomból palántálta valaki. Én még ismerem dédapámat. Ő mesélte, hogy alatta játszott mint szoknyás kis gyerek. Ezért szereti ezt a fát és ő is szeret minket. Ahányszor elmegy valaki közülünk a leghosszabb útra, oda, honnan nincs löbbit vissza, — a fának is leszárad egy-egy kis gallya. Szeret minket, hát velünk, utánunk gyászol. Ha meg orcánk verejtékében meg-

szenvedtünk a föld mannájáért, árnyékában törüljük le homlokunkat, mert ez a fa, a szépapánk fája, szelid hozzánk. Szereti a gyerekeinket, mert mit is hozhatna a kis Jézus, ha nem aranydiót... Aztán meg jobban fenntartja nevedet, mint a fejfád Elmúltál, utánad kidől a fakereszt, de a márványkő is. A szegény embernek nincsen úri kastélya, melyről elmondhatja: ezt még a hetedik ősapám rakatta. Nekünk itt a fa, melyet magunk ültettünk, hogy alatta derék unokák emlegesék, — ezt a fát a nagyapám, a szépapám ültette...

Molnár felsóhajtott:

— Igazság. De mikor annyira megváltozott ez a keserves világ és mindenki idegen...

Az öreg Szele ránézett jószürke szemeivel. Kérges kezét a rokkant kalona karjára tette.

— Fiam, ha senki sincs, a fa mindig rokonod és ismerősöd, ha körülötled az egész világ idegen. Ha katonasorban idegen szót hallasz, hogyha a lörvényben, a vármegyén idegen szóval szólítanak, — itt van a te fád. Az alatt úgy beszélhetsz azzal, akil szeretsz, ahogyan az édes anyád tanította...

Mindketten nagyot hallgaltak újra.

Szele bekiáltott a házba:

— Rózsai lányom, hozz ki egy korsóval abból a mi kis lőrénkből!

Szemrevaló, bogárszemű barna leány lépett ki a házból. Csupa fiatalság, csupa egészség, csupa tisztesség.

— Isten hozta, Molnár uram. De ritkán kerül erre mi felénk!

— Hej, szép leányasszony, minek járnék itt a felvégen. Sánta lónak kevés a becsülete.

A leány nevetős szemei elkomolyodtak. Szinte haragosan és mégis annyi melegséggel szólt oda a vendégnek:

— Hogy is mondhat ilyet okos, világot járt ember létére! Százszoros a becsülete annak, aki vitéz volt...

És lesütölte szemeit.

Újra hallgaltak

Molnár lassan, észrevétlenül a pad alá csúszta és ép lábával elította hátrafelé vándorbotját. Megtöltölte poharát és gyöngéden megsimogatta a leány kezét, miközben az öreg Széléhez fordulva lassan mondotta:

— Már mi magyarok csak itt maradunk, ahol az apáink fát ültettek...

Az alkonyodó égen lassan kicsillant az esti csillag. A leány megszólalt:

— Ni, feljött a... szerencse-csillag!

A prágai és brünni cserkészek nótája.

(Ad notam: Tanár uram...)

Azért, hogy én más földön lanúlok
Mégis, mégis magyar legény vagyok.
Szent György lovag kemény katonája,
Tűzet viszek magyar éjszakába.

Titokzatos tünemény az éjféli órákban.

— Mikulicsiáda. —

Írta: Szombathy Viktor.

Nem mondom, hogy valami különös örömmel tápászkodott fel Mikulics, hajnali két órakor a sátorban, míg jobbról a kis Csontos, balról Burger, a beduinfejű, csiklandozták a talpát és rángatták róla a takarót. Valahogy azonban mégiscsak lelket vertek az álomszuszékba s többszörös sikertelen kísérlet után a visszafekvést illetőleg, kiesett a sátornyíláson. Kiesett persze, mert álmos szemmel még az éjjelre meglazított ponyva-kötelet sem tudta meglátni a táborláz bánatos fényénél.

Meleg juliusi éjjel volt. A sötétlő égre kirakott csillag-gombok pislogtak s kacéruul kellették magukat. A hold, mint valami mintás ezüstantányér gurult hidegen és fölényesen. Halk szellőcske bujkált a fenyők között, a patak csörgedező szava élesebben hangzott. Árva bagoly huhogt-sivított, jeléül annak, hogy szintén ébren van a posztón, valamivel vigabban mint Mikulics István, Mókus őrs, harmadik szám. A szomszéd tanya istállójában egy tehénke rázogatta kérődzés közben a csengőjét.

Bánatos, méla éjszaka volt. A jó Isten is alvásra, jóízú, szuszogó alvásra teremtette. Mikulics laposokat pislantott maga körül s bágyadt buzgalommal rakott fát a tűzre. Bántotta ügyetlensége és szeles igyekezete. Az ügyetlenség arra vonalkozott, hogy még csak ötödik napja a tábor felállításának, s máris őrséget kellett vállalnia. Szerette volna kihúzni őrség-állás nélkül az egész hetet, titkon abban reménykedett, hogy talán két hét alatt sem veszik észre „lógását“, mert roppant szeretett aludni s felette kellemetlennek s hiábavalónak vélte az őrséget éjjel. Többbizben élesen kifakadt az őrség intézménye, mint a cserkész jogainak s szabad alvási képességének megnyirbálása ellen, különösen, ha az ételek kozmás volta egyszersmind alkalmas adott, hogy Mikulics széles terjedelemben tarthatott előadást a táborról, mint olyanról. Ilyenkor összegezte a tábor összes hibáit, melyek közül főleg és elsősorban az alvás szabadságának őrség által való korlátozása szerepelt. Az ügyetlenség ott leledzett, hogy nem tudta kikerülni őrségcédulára való feliratkozását. A szeles igyekezet pedig ott magyarázódik meg, hogy jószívűségi rohamában a hasfájós kövér Gombos Ervin helyett vállalt őrséget. Vélvén, hogy tisztöltizenkettőig. Parancsnok úr azonban rendelkezvén: kettőtől-négyig. Mikulics, mikor ezt hallotta, kettőt csuklott és nagyon rosszul kezdte érezni magát. Segíteni azonban nem lehetett a dolgon.

S most itt kint, pokrócba csavarva hallgatnia kellett a Mókusok meg a Sirályok jóízú szuszogását, valamelyik mamukáját hívta álmában

hangos szóval, a Krokodil-sátorból meg pláne hatalmas horkolástól úgy duzzadt a ponyva, mint valami dagadtra hizlalt párna.

Mikulics az órát nézte. A tábori óra le volt lakatolva, félre tolni a mutatóját nem lehetett. Borzasztó! Két óra tiz perc.

— Józsi!

Mikulics az őrség második számú emberéhez szólt.

— Józsi!

— Hrrr . . .

Józsi aludt, aludt, mintha egyebet sem csírált volna soha. Elaludt a pokrócában a tűz mellett. Nem volt szive felkelteni, de roppant irigyelte Józsit, mert ő maga, hogy így kiverték a sátrából, elaludni nem tudott.

Különböző fortélyokon gondolkodott, ami által megelőzné egy új őrségbeosztás lehetőségeit, de feje lankadtan működött s egykedvűen nézte a pattogó rőzsét.

Két óra harminc perc.

— Józsi!

— Hrrr . . .

A tisztás felső oldalán, halk nesz. Puha lábak alatti finom roppanás. Zörrent valami, aztán gally ropogott, valami rebbent.

Szent Isten!

— Józsi!

— Hrrr! . . .



„Mikulics meredten bámúlt a tisztás felső végére.”
(Málrai Jenő rajza.)

Mikulics meredten bámúlt a tisztás felső végére. Valami suhant, valami zörrent, valami fényes, sugárzó csoda rámeredt, aztán futni kezdett, büszkén, délcegen, nem is gyorsan, valami tehér, dicsőséges fehér . . .

Mikulics ijedten riadt rá. Keze görcsösen szorult a botra, torkában valami reszelő máskált fel s alá és a szíve lüktetni kezdett sebesen. De bátorságot öntött magába. Utánanézet

a tüneménynek, felágaskodott és még láthatta, pontosan megvizsgálta, mikép rohant s hová ment a tünemény.

Akkor aztán döfött egyet Józsin.

— Jozso!

Józsi végre felkuperodott. Értetlenül dörzsölte a szemét.

— No, mi a?

Mikulics arcán ráncokba futott a fontoskodás és a tudás. Ravaszul kérdezte:

— Láttad?

— Mi . . . mit?

— A fehér csodaszarvas. Itt járt és megnezte a táborn. Nézd: ott szalad.

Nem, tudni, az álom bódító hatása volt-e; avagy tényleg megvillant valami fehér a kerítés szélén: Józsi rábólintott a fejével. A feje zúgott még s az ébrenlét s az álom között határozatlan vonalban villant fel előtte valami fehérség. Vagy csak Mikulics szugerálta beléje? Ki tudja!

— A fehér csodaszarvas volt, a szeme gyémánt. A cserkészek védőszentjének nemes állata! — öntötte formába Mikulics a látványt.

— Ehe . . . szép . . . válaszolta bágyadtan Jozso és ismét elnyomta az édes álom. Csodaszép szarvassal álmodott.

Reggel tudta az egész tábor még ima előtt, hogy fehér szarvas járt a táborban. A nagyobbak kötve hitték, rázták a fejüket, Bélu, a napostiszt, természetrajzi lehetetlenségnek tartotta, még a parancsnok úr is nevetve legyintett s azt mondta: bolondság! Hogy megint Mikulics rémitgeti a táborn.

— De igen, az egy kifejlődött fehér csodaszarvas volt! — erősítette Mikulics, aki már személyes kérdést faragott az egészsből.

Végre is megállapodtak, hogyha nem is csodaszarvas, de legalább is szarvas, ha nem is ég a szeme, legalább is futni tud, ha nem is fehér, legalább is szürkés s ha nem is szarvas, akkor is őz s ha nem is őz, mindenesetre érdemes megnézni, akármicsoda.

Nagy volt ennél fogva a kíváncsiság s az izgalom. A szakácsok elfelejtettek húst beletenni a pörköltbe s a kantínos ingyen adta szórakozottságában a töltött csokoládét, némelyek nagy izgatottságukban kvadruplét kértek a lipói körözöttből délután. Látnivaló, hogy nem kis mértékben lázongtak a kedélyek.

Estefelé Mikulics kimászott a sátorból és jobblába hüvelykujjából próbálta előcsalogni a megrekedt szálkát. E fontos munkája közben kiszólt a foga mellül, úgy oldalaslag:

— Éjjel két óra húsz perckor megint találkozom vele. A szeme zöldes és csengő van a nyakán. Aranycsengő.

Mindenki tudta, hogy Mikulics a szarvasáról beszél. Ugy emlegette, mint saját állatát. Kisajátította magának az erdők fenséges királyát.

Szabó Pista irigykedye nézett rá.

— Megint te leszel az őr?

— Persze! — vágta rá Mikulics magától-értetődően.

A kíváncsiabbak összebújtak. Mindegyik szerette volna látni a híres állatot, mely pontosan két óra húsz perckor éjfélután végigsétolt a táborn tüz előtt.

— Indítványozni kellene, hogy az egész Sirály-őrs ébren maradjon, — vélte Szabó Pista, amit azonban a mókusok hevesen elleneztek. Illő megkörménykezés után a parancsnok úr is kijelentette, hogy szigorúan ragaszkodik a csupán két emberből álló őrséghez.

Mikulics végre vacsora előtt, mikor már izgatottan csörögtek a csajkák, még egy döntő kijelentést tett:

— Stoppolom az összes kettőtől-négyig való őrségeket.

— Egész táborozáson át?

— Jawohl! — válaszolta németül, merthogy szerette fitogtatni hiányos német tudományát.

A fiúk búsan hajtottak fejet. A stoppolás szent volt. Ha valamire rámondták e szót: stopp, ahhoz másnak semmi köze nem volt többé.

Józsi, aki szégyellte, hogy tegnap csak félálomban látta azt a csodaszarvas, felkiáltott:

— Stopp a második hely!

Több ór meg nem lehetett kettőtől-négyig.

Nem volt ez jó sehogy! Mikulics büszkén járkált fel s alá. A vacsorát úgy ette meg, mint egy vidám maharadzsa.

Már fellobbant a táborn tüz első nyelve, mikor Szabó Pista odafordult Mikulicshoz.

— Mikulics! Add át a helyedet.

Mikulics izgatottan felelte:

— De kérlek, nem lehet! Fontos pozíció! Magam sem vehettem szemügyre pontosan. Aztán mondta nekem a szarvas, hogy várjam ma este is. Mi lenne?

De a másik nem hagyta.

— Nézd, csak ma estére. Nagyon kérlek! Vagy barátom vagy, vagy nem! Cserkésztestvériség! Negyedik törvény!

És előhúzta a mindennél ékebben beszélőt: három egész szelet töltött csokoládét.

Mikulics kényszeredetten mosolygott.

— Ha még adsz kettőt, nem bánom. De: csak neked! Ne szólj senkinek!

Szabó Pista boldogan adta át a további két szeletet s rohant az őrségparancsnokhoz.

Alig ment el Szabó, új alkudozó jött hamis szóval, aljas csokoládé-megvesztegetéssel s nem tett bele félóra, Mikulics összes éjjeli őrségeit eladta, tetemes számú csokoládét, két könyvet, egy tinlaceruzát védővel, egy sípot s több értékes drágaságot rakván el hálólhelyén.

Sajnálkozva, siránkozva, alkudozva bár, de megszabadult összes őrségeitől s nyert is rajta rengeteget.

Diadalmas várakozással indultak az örök az éjjeli órák felé. A kettőtől-négyig valók a leg-

diadalmasabban, mert nekik száz-százalékra biztosan ígérte a tüneményt Mikulics. De reménykedtek a többiek is.

Mikulics pedig megelégedve igazította meg feje alatt a párnát. S a fehér csodaállatra gondolt.

De nem irigyelte az örököt, akik ezt látni akarták.

Nem, mert tudta, hogy a csodaállat egy egészen közönséges fehér macska volt, amelyik eltévedve bolyongott hazafelé.

(Folytatjuk.)

Dalías idők.

*Daloljunk, daloljunk,
Szükség van a dalra,
Pendüljön, csendüljön
Csengő koboz hangja.
Régi dicsőségnek
Lobbanjon a lángja,
S tüzeljen belé a
Szunnyadó, pihető
Barna éjszakába.*

*Pendüljön a koboz,
Csendüljön az ének,
Hogy rohantak harcba
Jó magyar vitézek.
Hogy lengette a szél
Párduc kacagányuk
— S nem hullatott senki
Sem gyerek, sem asszony
Egy könnyet utánuk.*

*Hogyha sírtak mégis
— Hei nem azért sírtak —
Mintha mélyét látnák
Egy fekete sírnak.
— Azért sírtak akkor
— Mi tagadás benne —
Mért is nem lehetett
Mindegyikük egy-egy
Rozgonyi Cicelle.*

*És a gyermekek ha
Szemükből könnypergett
— Ők sem azért sírtak,
Sírtak keseregtek,
Hogy édes apjukat
A jó Isten ójja,
— Hanem azért sírtak,
Mért is nem lehettek
Szondy két apródja.*

*Jó magyar vitézek
— Szélvész volt a párja,
Ahogyan repültek
Csattogó csatákba,
Piros volt a fü is,
Vérharmattól ázott,
Ahorá Hunyadi
S Toldi Miklós vérünk
Vas ököllel vágott.*

*— S hogyha csend lett is-
Táborlúzek mellett, [még
Vigadtak, daloltak,
Tánca kerekedtek.
Tárogató hangja
— Szellő szárnyon szállva
Magyar dicsőségnek
Vitte el a hírét
Szerte a világba.*

Klimits Lajos.

Cserkészdal.

(Ad notam: Ha felmegyek a budai nagyhegyre.)

Bevonultak Gyallára a cserkészek,
Jaj Istenem, de gyönyörűt meséltek,
Felragyog a —
Felragyog a határban a táborlúz:
Magyar várost és falut az egybefűz.

Spiritus silvae.

Irta: Szalatnai Rezső.

Odafent a havasokban, melyeknek nagy, emberfejalakú szikláit vörös szegfűszinre csokolja a Nap, mikor görbe háttal és vérekes szemekkel nyugodni tér és nádméz édességű furu-lyaszóval előbotorkál az Este, ott van az Örök-erdő, annak is kellős közepén egy tó.

A havasok környékét messzi elkerülik az emberek, mert félnek a járatlan utaktól, melyek lenn az erdőben kezdődnek és zuzmóval fődött kacsaringós vonalban vezetnek a magas csúcsok felé, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik az embervidékre.

A csúcsok az Emlékezés ideje óta vége-fogyhatatlan nézéssel lesik a tó vizét. Az a tó pedig kristályos vizű és benne lakik az Erdő Lelke.

Ugráló habú hegyi patakok folydogálnak erre és mesélnek egy ős mesét, amit még egész fiatal korukban tanultak. Fönn mély meditációkba mélyedt sziklák elfogják a kósza felhőket, hogy rongyos árnyékok sötétje ne hozzon szomorúságot az Örökerdőre; ott pedig kifésült zöld lombú fenyők állanak őrt, széttárult karokkal fogdosván az aranycsengésű napsugarakat. Az a tó pedig napestig csendes és tükre olyan ép és úgy csillog, mintha minden reggel valaki gondosan közörülné körül.

Mert a tó mélyén van a szépséges smaragd-palota. Abban a smaragdpalotában lakik a világ kezdete óta az Erdő Lelke. Ószhajú öreg apó, aki jóságával elhárítja a villámokat a gyerek-fenyőkről és szereti őket és ha oldaluk mellől kihál apjuk, anyjuk, minden este, mikor már az esti harmat violás pászmákban fúdogál a selymes moha fölött, kiszáll a tóból és mély hárfa hangján dalol a gyerekfenyőknek, hogy bele-resszkek övig érő hófehér szakállá. És dala olyan édes, mint az édesanya ölelése és olyan bús, mint a válás percei:

Esteledjetek, alkonyodjatok,
esteledjetek, alkonyodjatok,
feledjetek és ne sírjatok,
feledjetek és ne sírjatok.

És csodák-csodája, elnémul a világ és csönd lesz köröskörül az Örökerdőben. Az égi Tejútról fényes csillagok gurulnak alá az erdőbe és csodálatos kék meg piros lángokban égni kezdenek az erdő mélyén. Akkorra aztán a gyerek-fenyők elbóbiskolnak és gyertyafényes, aranydió-lepte karácsonyestről álmodnak egész hajnalig.

Az Erdő Lelke pedig homlokon csokolja őket és lábujjhegyen megindul az Örökerdőből ki a patakok mellé, a zuhatagok alá, a völgyek lakóira szétnézni. Rőzse nem reccsen lábai alatt, a bokorágak szolgálatkészen széthajlanak előtte, a fenyőfák elcsöndesednek és visszafartják a hulló tobozokat, a jávorszarvas dermedten

áll meg a csobogó forrásnál, a bagoly szégyenkezve pihen le egy fáradt lomha ágra, a szentjános bogárkák pedig előtte röpködve fényes lámpásaikkal világítanak az útjára.

Hát egyszer így jártában egy vihar utáni estén, mikor pattogva nőttek a moha alján a gombák, kiért egy tisztásra, melyet egy hangos vízű patak szelt keresztül. Ott aztán úgy megállt az elfojtott csodálattól, hogy két karjával átölelte a fákat és úgy nézett a tisztás közepére. Mert olyasvalamit még sohse látott az Örökerdőben az Erdő Lelke.

A Hold ép akkor kúszott elő a szomszéd mézskösziklák mögül, melyek olyanok, mint az ökölbe szorított emberkezek és csillogó fehérséggel folydogált szét mindeneken. Hát a hold jól odafűző világánál az Erdő Lelke hét sátor pillantott meg a tisztás közepén. A sátorokon át kiszűrődött a vörös, világosság, mint a türkiz ragyogása a sötétben. Az Erdő Lelke lehajolt a szagos füvek közé és a harmatcseppeken át melyek tiszták, mint a szem látása, szétnézelt az előtte lévő dolgokon. Lassan-lassan közelebb lopódzott, miközben egyetlen halk szavával elnémitolta a hangos vizű patakot. Most egy-

szerre közvetlen közelében hívogató szavú kürtész rezgett a levegőbe, úgy hogy majdnem megijedt. Alig bírta önmagával a haragtól, mikor ezt a Merészséget így közvetlen az ő birodalmában látta és hallotta belépni, tenni-venni. Hát akkor egyszerre csak a hét sátorból gyors egymásutánban gombakalapú, zöldinges fiúk léptek ki. Az Erdő Lelke rajtuk felejtette a szemét. A fiúk szépek voltak, mint a Hajnal, izmosak, mint a nyári Nap és kacagásuk olyan volt, mint a gyerekfenyők Kacagása, mikor eső után zengő napsugarak csókolják ágaikat. És az Erdő Lelke felfényesedő szemekkel figyelt rájuk. Olyan különös érzések lepték meg abban a pillanatban, hogy egyszerre csak tizenhét őzike termett mellette, akik csillámló szemekkel vették körül őt és nyitott szájjal nézték a tisztáson mozgó fiúkat. Kis vártatva meg hetvenhét lücsök zümmögött melljük és azok is a csodálattól pöttöm mellükhez szorították ezüsthegedűiket és dehogy mu-

szikáltak volna csak egy füttyentést is.

Hát csak hallgattak és néztek.

Aztán megszólalt az Erdő Lelke:

— Ni a sátrak közepén lobogó tűz köré ülnek. Vajjon mit akarnak ezek a fiúk?

Hát bizony megkapta a feleletet rögtön.

A zöldinges fiúk csakugyan a lobogó tűz köré telepedtek nagy körben, egymás mellett ülve és egymás vállára rakva kezeiket. Előbb némán nézték az égő fahasábokat, aztán egyikük hosszú furulyát vett elő a hóna alól és belefűjt. Hát azon nyomon szépséges bús dal zokogott ki abból és úgy megkapta a fiúk szívét, hogy nemsokára a furulyással dalolták a dalt tovább. Mikor aztán már elég lett volna az éneklésből, akkor felállott egy közülük és megkaparván a fűzet, ismét leült és halk, meleg hangon beszélni kezdett:

— Kedves testvéreim, mielőtt megkezdnök új életünket az Örökerdő ölében ne feledjük, hogy mi vagyunk a cserkészek, akik szeretjük az örökerdőt. Messzi városokból, hol portól rágott vashidakon sápadt arcú, beteg emberek lótnakfutnak görcsös sírással "életük rohanó órái után és keresik életük óráit a vashidak alatt és a vashidak fölött, márványos paloták-



A kassai 10-ik magyar cserkészbajnokság leányainak „Árvácska” örse.
(Lukinich Frigyes felvétele.)

ban, hol illatos a levegő és nem lelik életük óráit sehol és szomorú délutánokon fölvgják ereiket, hogy véget vessenek életük folyásának, ezekből a messzi városokból mi idejöttünk, hogy megkeressük a zuzmóval fődött kacskaringós ösvényeket, melyek a csúcsok tetejére vezetnek, hogy a hangos szavú patak vizével megmosuk testünket, a fenyőfákon átjövő napsugarakat magunkhoz ölelhessük, hogy belenézünk a csönd kincsrejtő szeméibe és megértsük az Örökerdőt, mely más, más mint a Város, jóságos a szíve, mint a falat cipő, szépséges a lelke, mint a fülemile dala napnyugtakor...

Hát csak kifordult a könny a jó öreg Erdő Lelke szeméből, mikor e szavakat hallotta és aztán futásnak eredt árkon-bokron át, ahogy csak öreg lábai engedték és vele futott örült iramban a tizenhét őzike is. Jó nagy idő múlva, melyben a Sietés verejtéke és izzadása űlt ki a homlokukra, elérték végre a tó partját. Ott már utol-

érte őket a hetvenhét tücsök is, akik ezüsthegedűiket a tisztás szélén hagyták a fehér margarétok között a nagy futásban.

Hát akkor az Erdő Lelke elővette kilencedik zsebéből a gyémánt sípot és egyet sípolt vele.

Erre csak megmozdult a tó csendes kristály-tükre és rózsás pára borította el. Mikor a rózsás pára eltűnt, tizenkét manó állott az Erdő Lelke előtt.

És megszólalt az Erdő Lelke:

— Gyertek gyorsan, hogy lássátok a saját szemeitek által és halljátok a saját füleitek által. Éjjel felé egybehívom a mindeneket a virágokat, fákat és illatokat a tó partjára. Na most gyérünk!

És megindult az Erdő Lelke vissza a tisztás felé. Utána mentek libasorban a manók, azok után következtek pedig az őzikek és a hetvenhét tücsök. Az Örökerdő már félálomban ringott, mikor ezek keresztül mentek rajta. Azértis az Erdő Lelke minden fordulónál visszanezett és szelid pillantásaival ismét feje bubjára huzta az Örökerdőnek a pajkos őzikek által lehúzott eprekkel átszőtt holdas hálósípkáját.

Végre ismét ott álltak a tisztás szélén.

Hát nagy meglepetéssel vevé észre az Erdő Lelke, hogy a tűz körüli kép eltűnt, a fiúk már mind a sátrakban alszanak, csak úgy dül ki a sátrakból egészséges horkolásuk. Hancin a tűz körül mégis két fiú áll, hosszú kabátban és nagy hegyes bottal a kezükben.

Figyelmesen rájuk nézett az Erdő Lelke és egy szaxados fenyőfa mögé állt, onnan várva a történéndőket.

A két fiú pedig térült-fordult a tűz körül, aztán valahonnan a földről két lámpást vett elő és meggyújtván a két lámpást, elindult sétálni a sátrak körül. Az Erdő Lelke észrevette, hogy ezek vigyáznak az alvók álmaira. Egyszerre csak a Hold, mely valahot egy felhő mögé bújt, feljött és varázslatos fénytől remegő pókhálóba burkolla az egész tájéket. A fiúk nyomban visszatértek, eloltották a lámpásokat, apró fahasábot raktak a hunyorgó tűzre és leültek a tűz köré. Tűlevelek peregték a fákról. Végre megszólalt az egyik:

— Jancsi, nem félsz?

— Nem, miért?

— Mondom csak úgy, olyan különös ez az Örökerdő. És csöndesen vacogott a foga hozzá.

— Nézd, Sanyi, nincs okunk a félelemre. Jól mondta a parancsnok, hogy az Örökerdő a miénk, mi a gyermekei vagyunk és ő szeret minket, hisz vér ő a mi vérünkéből, test ő a mi testünkéből.

— Igen, de én ám arra gondoltam ép az elébb, hogy... hogyha netalán, izé... mikor a sátorban alszom és nyitva van a szám, vipera mászna a sátorlap alá és... megmarna.

Csönd lett. Az egyik őzike halk csuklást kapott a vipera szó említésekor és megrázkódott tőle az összes tizenhat társa.

A fiúk hallván a neszt, fölugrottak és a hang irányában bementek előretartott botokkal a sűrű sötét közé. Az Örökerdő panaszosan zúgott, a hegyi patak ismét gyors beszédbe kezdett és pörölt a zöld kavicsokkal, a bagoly huhogva röpült tovább, a szentjános bogárkák pedig kioltották lámpásaikat és lefeküdtek egy földi szeder bokor alá. Az idősebb fiú még ott maradt az erdő lábainál, sokáig nézett befeié és úgy rémlett neki, hogy a visszahajló ágak előtt valami lágy, muzsikás fehérség szalad. Sokáig maradt ott állva...

Gyorsan szaladt az Erdő Lelke, a manók szuszogva követték és a tücsök az újra meglelt ezüsthegedűkre zendítettek és gyors tempóju indulót játszottak az őzikeknek egész a tó partjáig.

Hanem a tó partjánál aztán úgy elhallgattak, mint a guruló kavics a vízben. Mert az Erdő Lelke belebotlott egy harangvirágba, a harangvirág fölébredt és elharangozta az éjjelt. Hát akkor ismét elővette a kilencedik zsebéből az Erdő Lelke a gyémánt sípot és egyet sípolt, kettőt sípolt, három sípolt vele. Hát csak megszerkedett az Örökerdő, minden fa, bokor, virág, eper megmozdult a síphangra és egyszerre csak kinyílt, mint holdas éjszakán a teszlőrózsabimbó és kibocsátá a maga lelkét. A tizenkét manó rögtön szerteszéledt az Örökerdőben, hogy egyengessék az útját a mindenek dolgaiból kilépő Léleknek. Elsőnek a gyerekfenyők lelke jutott az Erdő Lelkéhez és az éji hidegtől remegve húzta meg magát az Erdő Lelke lábainál. Aztán jöttek már a többiek, a Fű, a Patak, a Vipera, az Eper, a Moha, a Dalos Madarak lelkei, majd a Fenyő vén, görnyedt alakja és legvégül a Gránit és Mészke lelkei, melyek a két átellenben lévő csúcsokról szálltak alá a harmadik sípjel hívására. Mészkára tele lett a tó partja az egymás mellé felsorakozott lelkekkel, amelyek a természet sok-sok testéből jöttek elő. Az Erdő Lelke ekkor megkérdezte a tizenkét manót, hogy hol maradt a Felhő. Erre előlépett a legidősebb manó és így szólt reszkető hangon:

— Hatalmas! A Felhőt sokáig kerestük, de elment messzi délre valami rónaságra, ahol szegénységgel sujtott nép lakik, hogy a naplementénél szépszinű, jövőtjósó alakjaival szolgálgjon.

Erre körülnézett még egyszer az Erdő Lelke és újra kérdezte -

— Hol maradtak a többi állatok? Csak a Farkast, a Medvét, Viperát és az Őzt látom itt. Hol van a Róka?

— A Róka nagy libalacomát csinált az erdésztől elesen libából és annyit evett, hogy beteg lett tőle. Aztán a Jávorszarvas haragszik, hát nem jött el, a Bagoly meg azt mondta, hogy nem tudja kiállni a Viperát.

Ekkor az Erdő Lelke csendesén sípolt egyet, mire megnyílt a kristály-tó tükre és kilátszott a nyíláson a smaragd-palota hetedik emelete meg

a korall-lépcső. Fehér köd fujdogált kissé, egy kis roppanás hallatszott, bezarult a tó tükre és az Erdő Lelke mellett ott állt lábujhegyen, fehér palástban a nagy fehér pillájú Csönd.

És ekkor végtére megszólalt az Erdő Lelke:

— Ime, ma este csodálatos dolgokat láttam és hallottam. Olyan dolgokat, melyek miatt — ime — titeket is tanácskozásra hívtalak. Mert az Örökerdő, a mi drága hazánk, új lakókat kapott, melyek eddig távol voliak tőle, nem ismerték se lelkét, se szívét. Mert ma este szállást ütött az Örökerdőben az Ember és azt mondta nekem, hogy jó szívvel és rokonlélekkel jön hozzánk, hogy új életerőket kapjon tőlünk. Azért is, kedves testvéreim, azt javaslom, hogy legyünk jó szívvel új lakótársaink irányában. Tárjuk föl előttük azokat a Titkokat, amelyeket az életet kereső Ember eddigelé nem tudott megtalálni. Csengessük a napsugarakat keresztül az ózont-árasztó fenyőkön, a csöndességen a hangos vízü patak fehér habjáig és cirógassuk meg vele az ifjú tavaszu Emberek testét-lelkét. Mert az Ember, lássátok, nagyon szomorú. Én a Fenyő fölött a Grániton ál látom az esztharangszavu falvakat és a gyári gépek kattogásától izzó városokat és tudom, hogy ott az Életet a Halál repkényén mérik. Azért tehát itt a mi körünkben, ahol a századok belefutnak a Gránit komor arcúerdőibe és a Mészki sápadt mosolyába, az élet más dalokat dalol, dalokat, amelyek örökök, mint az Örökerdő, Testvéreim! Szeressük meg az Embert és szeretettel lássuk körünkben!

Erre a Fenyő felállott a mély hallgatásból, melybe a figyelő Állatok és Virágok mélyültek és mondá:

— Félek az Embertől, mert nem is oly rég itt jártak, dallal és tábortüzekkel és mikor távoztak, letördeiték irgalmatlanul majd összes ágaimat.

— Ne félj Fenyő — mondá az Erdő Lelke — emeld föl roskadt fejed és mosolyogj a Nap felé. Ezek nem bántják ágaidat. Ezek jó szívűek. És te Vipera, békén kerüld a tisztás hét sátrát és bújj a vén kövek alá. És te Medve, barangolj másfelé és keress magadnak erdei mézet. Farkas, te fuss el innét és ne légy gonosz Moha, te selymes légy, mint soha, Eper, sokasodj meg és kacagj hajnali kacagással, Patak, szép dalokat ringass tiszta hullámaiddal, Fű, serceny magasan fölfelé, Dalos Madár legszebb dalaiddal kélj versenyre a zöldinges fiúkkal, Mészki és Gránit engedjétek föl őket hátatokra, hogy meg-lássák onnan kicsinységüket a hegyek és rónák hatalmasságában. Ti Őzikék csillogó szemekkel nézzetek minden este feléjük, Tücskök ti ezüst-hedűiteken húzzátok alkonyatkor az Édes Pihenés nótáit és Te vén pajtásom, Csönd, borúlj álmukra és borúlj lelkükre, hogy átérezzék bened az Örökerdő Lelkét, mely én vagyok, aki szeretem őket és esténként, mikor már az esti harmat violák pászmákban fujdogál a selymes moha fölött, nekik is dalolni fogom a Vigasztá-

lás estéli dalát. És ekkor csoda történt az Örök-erdő mélyén, a kristálytó partján.

A Fenyő befelé nevetett, mint a jóllakott mén és büszkén emelte föl fejét és megrázzván a csüngő tobozokat érezte, hogy most megint szeretni fogja az Embert. A medve álmosan dörögve indult a harmadik határ felé és mellette ballagott lógó fejjel a Farkas. A Vipera a Kő alá bújt és elaludt. A Gránit és Mészki széles mosollyal cammogtak a Magasságok felé, ahol a havasi gyopár fehérlik. Félutról még visszafordultak. A tó mellett az Őzikék kacagása csengett a levegőben. Akkor egyszerre felébredt a Harangvirág és elsílingelte a hajnali harangszót. Az Erdő Lelke úgy érezte, hogy egyedül maradt a tó partján. Hát csak megnyitotta a tó vizét és e föl a tizenkét manó, utánok pedig az Erdő Lelke rálépett a korall-lépcsőkre, melyek a smaragd-palotába vezetnek. A tükör kiköszösztörülve csillogott a tó partján és belebámúlt a vén, fehér szakállú Csönd . . .

A tűz körül fölemelkedett a két fiú. A tisztás szélén hatalmas kapuk tárultak ki imbolygó fehér mezőket mutogatva. Egy harkály kopogni kezdett az erdő szélén és kikopogta a fák közül előretörő arany sugarat. Csönd volt. Sanyi odament a sátor elé, leült egy fatuskóra és egy tábori lapra szép betűkkel, mint a hajnal, írta: Édes Anyuskám! Ma éjszaka őrségen voltam. Megláttam az erdő lelkét és nagyon szép volt, két vállár omlott le a fehér haja . . .

Páll Miklós.

Temetőben.

*Nézem a csendes őszi temetőt,
Sárgult lomb zörren a lábam előtt.*

*Közel és távol csak hallgat a sok sír,
S fönt a November ezer titkot sír.*

*Az égen felhők. Lomhák, feketeék,
S bús kereszték bánulnak szerteszél.*

*Itt-ott kerítés. Vén, régi rácsok,
Mögöttük fázó, álmos virágok.*

*Messzebb kápolna mered az égnél,
Az utakon pár halk ember lépdel.*

*S ők is elmennek. Csend. Elhal a hang,
Valahol kong egy árva, mély harang.*

*Most innét minden élet elszökött,
Csak szél sóhajt a hős hantok között.*

*Fejem lehajtom. Kulesott két kezem,
S nagy esendben a Halált érzem.*



Két jó barát. Egyik *A Mi Lapunk*, a másik te vagy, kedves olvasó. Tudjuk, hogy megszerettél bennünket, érezzük, hogy jó szívvvel vagy hozzánk. Ezért szeretnénk veled egy kicsit elbeszélgetni a magunk dolgáról. Nemcsak a magunk dolga ez, hiszen *A Mi Lapunkról* van szó, mely ma már egyet jelent a szlovenszói magyar diákság kulturájával.

A Mi Lapunk még nem érte el a célját, de közel van hozzá. Haladni akar, elől akar járni, hogy ezentúl is utat mutathasson neked. Úgy érezzük, van rá erőnk. Erőnk a hit és az elszánt akarat. Ez a kettő minden nehézségen győzedelmeskedik. Aki nagyon akarja a győzelmet, az már nincs messze tőle. Már pedig mi nagyon akarjuk, hogy *A Mi Lapunk* elérje a legjobb magyar ifjúsági lapok színvonalát, más szóval, hogy a szlovenszói magyar diákság tudása és műveltsége ne maradjon a romániai magyar ifjúság vagy a magyarországi diákok kulturája mögött.

Nézd *A Mi Lapunkat*, minden száma haladást mutat, ha összehasonlítod az előzővel. A végső győzelemhez már csak kevés hiányzik. Mindössze annyi, hogy minden olvasónk adjon egy szikrányit a maga erejéből *A Mi Lapunk*-nak. Jó barát kéri ezt a jó baráttól, volna-e lelked nem-et mondani?

Megmondjuk, mit vár *A Mi Lapunk* tőled, a te erődtől, a te képességedtől. Várja elsősorban a „Fakadó rügyek“ rovatának gyarapítását, ha ügyesen forgatod a tollat. Várja a hírek rovatának kiegészítését, ha valamely önképzőkörnek, cserkészcsapatnak vagy egyesületnek kötelékébe tartozol. Várja résztvételeket pályázatainkon; közreműködésedet a lap esinítésében rajzaiddal, fényképeiddal; segítségedet a lap fejlesztése körül új előfizetések szerzése, avagy megfontolt javaslataid közlése által. Várja, hogy bizalommal légy hozzánk, úgy, mint eddig, mert *A Mi Lapunkat* mindenkor olvasóink bizalma élte és csak ez teheti naggyá.

Gondold el: ha minden olvasónk évenként csak egy szikrányit ad a maga erejéből, ha csak egyetlen hirt, egyetlen cikket, egyetlen pályaművet, egyetlen értékes javaslatot, egyetlen új előfizetést vagy hirdetést küld, akkor ezzel a sok-sok apró segítséggel könnyen valóra válthatjuk terveinket.

Mondd, tisztán *A Mi Lapunk* ügye ez? Bizony nem. Ez mindnyájunknak közös, nagy feladata. Hiszen *A Mi Lapunk* az „erős akarat, munkás kéz, baráti összetartás“ hármasság elvének megvalósításával a csehszlovákiai magyar ifjúsággal együtt halad egy szebb jövő felé.

A szervezettség minden közös munkának előfeltétele. Tekints magad köré. Bárhova nézel, mindenütt azt látod, hogy nagy eredményeket tervszerűen megosztott, együttes erőfeszítéssel lehet csak elérni. *A Mi Lapunk* sem annak a három embernek műve, kiknek nevét általános szokás szerint a lap fejére írtuk, hanem közös alkotása lelkesen, bizakodva, fegyelmezetten dolgozó számos munkatársunknak és jó barátunknak.

A munkafegyelem első parancsa az, hogy *mindenki dolgozzék*. A munkamegosztásnak pedig az a főszabálya, hogy *mindenki olyan munkát végezzen, amíhez ért*. Mi következik ebből minden lelkiismeretes olvasónk számára? Először is az, hogy tegyen valamit *A Mi Lapunkért*, másodsor pedig, hogy azt csinálja, amit legjobban tud.

Kedves barátunk! *A Mi Lapunk* szeretettel és bizalommal várja, hogy érte és magadért, övele pedig mindnyájunkért munkába állj. Neked itt a helyed közöttünk. Gyere, segíts!

Fiúk a Hanyban.

A Mi Lapunk eredeti diákregénye. Irla: Mátrai Guidó.

— Ne féljen attól Józsi bácsi, — szolt hozzá Géza szeliden. Azt a mi ladikunkat gép hajtja, annak a pöködése hallatszik olyan messzire.

— Bizony, kisuraim, én ilyenről még nem hallottam... azt gondoltam, nem is a jók járnak most erre. Nem féltém, — kezdte magát mentetgetni — csak óvatosságból bújtam el, hadd lássam, mi kerekedik belőle.

A fiúk addig beszéltek neki, míg végre teljesen eltűnt minden gyanuja. De bizony jól leszállt addigra az est Minden jóval megkínálták, az öreg nevetve evett, ivott és szivarzott.

— Olyan világ ez — mondotta — mintha meséből keletkezett volna. Így van az ember, ha el van temetve a hanyba. Elmarad a világtól.

— Sohse restellje magát. Igen kevesen láttak még moterosónakot a világon, — nyugtatta meg Elemér. Nektünk meg éppen ez a világ ismeretlen s azért jöttünk, hogy a hanyi életet megismerjük. Ugyis hamarosan vége lesz már.

— Maguk is azt hiszik?

— Megásták már a gépek a nagy esatornát.

— Láttam, voltam arafelé, de ne gondolják, hogy ezt a tenger vizet az elbírja... Csak egy bír kérem evvel, a szár zság és a nap melegje. Nagy kár is volna a szegény népre nézve! A hanyi faiak ebből élnek! Nád, káka, gyékény, sás, széna, mind innét származik. És a fa! A egererdő fája! Az urak ezt meggondolhatnak, — mondotta szemrehányólag.

A nádkunyhó előtt lobogott a rózsaeláng s az aggodalom a hanyörzöből hosszú mondatokban tört elő. A nádak mind elevenebben suttogtak az alkenyi szélben s a fiúk szinte kézzelfoghatólag tapasztalták a fokozatos előtétedést.

Hallgattak, nem tartották illendőnek az öreggel való ellenkezést. Csak egy immel-ámmal hallgattak oda, figyelmüket a Földvár dombot körülvevő csodás világ kötötte le... Az aklon túl az egererdő búsogó fái sötétedtek, míg a nyílt vizen mind több és több madár jelent meg. Itt vadrucák csapkodták a vizet élénk hápogással, am nnan a vizicsirke óles pittyegése hallatszott: mozgás, elevenség, zürzavar, zajongás tölti be a vizet, melyben kedvüket levé nézegetik magukat a csillagok.

— Megnézik? — kérdezte az öreg, észrevette ugyanis, hogy a víz alig-alig hallgatnak rá s inkább a természet világa érdekli őket.

A fiúk nem felelnek, csak intenek. Nem akarják zavarzni a csodálatos esendét és a tömérdek víziállat nyugodt mulatozását. Csak a szunyogokat zavarják, mert azok kegyetlen erőszakossággal marcangolják, ahol csak megtalálják a testüket.

— Vannak e darvak? — kérdezi Kari, amint megindulnak körülnézni.

Az ember int, hogy nincsenek.

— Hát gémek, kócsagok?

— Azok vannak, de a kócsagokat csak hajnalban látni, amikor erre átvonulnak, — sugja Józsi bácsi. Aztán figyelmeztetve nyújtja ki kezét az erdő felé.

— Üzek és szarvasok legeltek ott.

— Ide járnak inni és legelni. Itt a vályuban készíték nekik kútvizet, ezt igen szeretik. Szegényeknek most előntötte a víz erdei legelőiket. Hát vagy ki kell menniök a hany szélére, vagy az ilyen dombhátaikat felkeresniök. Ez közelebb van, hát itt legelnek egész világosig.

— De jó lenne egy kis özet lőni haj! — sóhajotta Kari.

— Isten ments! — tiltakozott az öreg. Az uradalmi uraknak is csak ősszel szabad rájuk lőni, amikor kijönnek vadászni a herceg és nagy úri barátai!

A fiúk reggelis is elnézegették volna őket. Az ügyetlen szarvasborjúkat, a kedves őzgidákat, a gyönyörű agancsú bikákat és a bután bámoló sutákat.

— Menjünk már lepihenni, — indítványozta Elemér, mint a helyes rend őre.

Megindultak a hajlék felé.

— Csak ennyi szunyog ne volna! — sóhajtott Imre — szeretnék künn aludni a szabad természetben.

De az öreg nem engedte.

— Csak menjenek be a kunyhóba, elérnek ott. Én is elhúzódom valahová az istállóba, hogy tulságosan meg ne liggasson a hanyi szunyog.

Hoztak magukkal szeszt a viszketegeység ellen. Most egymásután kenték be magukat vele.

— Nincsen rózsza tövis nélkül, — jegyezte meg Elemér elmerengve s belebújt a szénába.

Kari haza gondolt. Imre az isteni Gondviselésre; bizony mikor Kapuvárról neki indultak ma délután a hany-nak, nem merde remélni, hogy ilyen nyugodt és védett helyen hajtják álomra fejüket.

X.

Az eger erdőben.

Nyolc óra felé ébredtek fel másnap a fiúk. A tökéletesen csend és a hanyörzö kunyhójában uralkodó homály miatt nem vették előbb észre, hogy magasan jár már a nap. A víz szélében egy piros csőrű golya b garázsolt, de egyébként nyugalom terült el a hany felett.

Miután elkészültek az öltözködéssel, Józsi bácsi is hozzájuk szegődött és pompás reggelit esaptak. A konyakból ünnepi adag jutott az öregnek és ez az alkoholvíz nem szokott embert igen derült és tréfas kedvbe hozta. Egyik móka a másik után következett, közben apró hanyi történetek és „líderecs” mesék szerepeltek a „műsoron.” Elmondotta a fiúk kívánságára Hany Istók történetét is. De milyen új kiadása lenne az ennek a népmondának! Beszélt téli életéről, amikor nyűzsög a hany a nádágóktól, a széna és fahordók szekereitől. Majd találós kérdéseket adott fel a fiúknak és boldog volt, mikor nem találták ki.

— Mi a kenyér? — Tudják-e ifiurak? — kérdezte többek közt.

Mondtak neki mindent, de hiába volt. Végre is ő mondta meg ezt is, mint a többbit. A kenyér bele és héja közt levő sárgavörös rétegre mutatott.

— Ez a kenyér. Ami belül van, az kenyérbél, ami kivüle, az a héja a kenyérnek, hát akkor annak kell lennie a kenyérnek.

Kari egyszercsak bizalmaskodni kezdett.

— Mi is tudunk ám valamit, Józsi bácsi. Ha tudja, mondja gyorsan utánam: „Ikva, Répce, Rábca, Rába rákja rágja lábadat.”

Józsi bácsi nagyot nézett, aztán nevetni kezdett.

— Hol tanulta ezt ifiur? Az Ikva nem való bele... Nem pörög az én nyelvem olyan gyorsan, hogy ilyen figurázásra használhassam.

És igazva volt. Később is csak így hallották a ropogó versikét az Ikva nélkül:

„Répce, Rábca, Rába rákja rágja lábadat.”

— Hát Józsi bácsi — kérte Elemér — vezessen most bennünket valami vad és gyönyörűsleges helyre itt a hanyban. Mert, lássa, mi azért jöttünk, hogy ilyeneket lássunk.

— Hm! — beszélte mintegy magában — mi már ezeket a helyeket nem ismerjük. Nem is mozog már beljebb ember. Nem tanácsos ilyenkor, csak amikor száraz lábball lehet menni, veszélyes. Beleszorul a ladik a zombékok közé; ilyenkor támadnak a víz alatt a lékek és repedések, ahol az ember örökre lemerül — húzózdott az öreg.

— De csónakkal csak nem?

— Ugyis bajos ezeken a helyeken, mert hig lével és hinárral vannak tele s nincs mibe támasztani a tolórudat.

— Pedig látja, mi ilyen helyeket szeretnénk látni.

— Persze, mert tapasztalatlanok, hát szeretik a veszedelmet. Hm, én örülök, ha rá se kell gondolni. Igazi Isten-kisértés ez. Én bizony csak a metcések mentén szere-

tek mozogni, ahol se le nem süllyed, se el nem téved az ember... Még a csikászok is óvakodóbbak ma már.

A csikász szón kaptak a fiúk.

— Igaz, hogy azok még magányosabban élnek és még jobban ismerik a hanyt, mint maguk?

Józi bácsi kiegyenesítette a nyakát és majdnem elárulta magát. Ismer ő itt a környéken mindent, vezethetné ezeket a gyerekeket hajmeresztő helyekre, de nem akarja. Félti őket. Felelős állásban érzi magát, kinek nem szabad esztelenségekre vetemednie. Ezért beszél olyan óvatosan! Bántja most is, hogy a csikászokat talán érdemesebb hanyt embereknek tartásák, mint őt, de elnyeli az ajkaira kívánczó önérzetes választ, — politikából.

— Van köztük, — mondja intégetve, — akad köztük, aki tehetős a hanytban, de igazít már csak egyet ismerek én. Olyan régi módi csikászt, aki itt van otthon. A többi, — mondja legyintve — a fiatalja? Szeret a falukban, el is jár eratni és masinázni. Nincs itt azokból egy sem ilyenkor.

— Ezt az egyet hogy hívják? — kérdezte Géza.

— Csak úgy emlegetjük ezen a vidéken, hogy a „vén csikász.“ Talán nincs is neve másutt, csak odabent az uraknál.

— Az messze lakik ide?

— Bizony messze a tanyája.

— Tudja maga, hogy hol van?

Józi bácsi megint érezte a veszedelmet, de nem mert letagadni.

— Tudom, nagy néha találkozunk is vele.

— Ugy-e eligazít minket hozzá? — kérte Elemér.

A hanyórzó a fejét csóválta.

— Nem? Hát vétettünk mi magának valamit, amiért nem akar hozzánk szives lenni?

Ez hatott.

— Már dehogy vétettek! Már mint hogy én nem akarok az urfiakhoz szives lenni? — háborgott. Csak félek, hogy baj lesz.

— Mi baj? kérdezte Géza. Eltévedünk?

— Az már nem! Akit én vezetek, az el nem téved.

A hercegi urak hogyan bizhatnák akkor rám magukat, ha vadászatra kíváncsognak?

— Hát mi baj lehet?

— Az a baj, hogy megeszik magukat a bagócsok, összevagdalták a sás és a nádak, bedöglök valahol ez a berregő masina, — hadarta izgatottan. Nem volt kedvére a dolog s bántotta, hogy a fiúk annyira kigyóntatják. Különb is hogyan jőjnek vissza, ha maguk ott maradnak?

Elemér készen volt a tervvel.

— Nézze, Józi bácsi, csak egyezzék bele, a többi a mi dolgunk. A maga ladikját a miénk után költjük és velünk együtt vontatjuk. Azon aztán maga visszajöhet. Igaz?

A hanyórzó, ki életének legnagyobb részét a magányosságban éli le, csodálkozott ez előtte szokatlan leleményesség fölött s mivel tetszett neki a terv, hamar beleegyezett.

— No legyen meg a kedvük. Elhozták a heti élelmet, nem kell érte ladikkal a kerülőházhoz mennem, hát elmegyek magukkal, megkeressük a vén csikászt, ha ugyan még életben van az öreg eger túlsó sarkában.

A fiúk tapsoltak örömiükben és nem győzték apró figyelmességekkel elhalmozni az öregot, ezt az elhagyott embert, kinek élete az uradalom fája, nádja és állatja miatti folytonos küzködésben telik el és így figyelmességben, kedvességben, vagy szives bánásmódban része soha nincsen...

Kari utójára egy tábla csokoládét is rejtett a kosarába. Ugyancsak csodálkoznak majd az unokák Osliban, ha ezt az ismeretlen jószágot elküldi nekik öregapjuk!

A fiúk elbűvölő kedvességében abban is megnyilvánult, hogy a Berregő után költött ormótlán ladikba szállt be Géza, az öregot viszont Elemér helyére ültették.

— Maga lesz most, Józi bácsi, a hajóskapitány. Amerre az utat mutatja, arra megyünk.

... Megkerülték a Földvár-dombot és egy metcésen a Répce irányába indultak. A folyó hordaléka nagyon feltöltötte a medret, bizony keresni kellett a helyet, ahol átjuthattak rajta.

— Most jutunk az öreg Kapuvári öreg egerbe, — mondotta a hanyórzó. És hamarosan egy sötét erdőségbe

érték, a dús levelű fák lombjai csak megsűrűve engedték át a napsugarakat, úgy hogy kellemes félhomály vette őket körül alattuk.

A terebélyes, göröcs fák alján mindenütt méteres viz cilogott, de tele mindenféle gyökérral, fűzfa és rekettye bokrokkal, iszalaggal, vadkomlóval és helyenként nád-magasságot érő csalányhajításokkal. Bizony vigyázni kellett a hajóskapitánynak és ugyancsak dolgoznia a motornak, hogy ott ne rekedjenek a vízi vadonban.

A fiúk elámulva nézték ezt a bozotos ösvilágot. Érezték, hogy most a hanyóság közepében vannak. Mikor a Pomony—Kapuvári utat tették, akkor is átmentek ezen az erdőn, de hogy ennek ilyen zord részlete is van, azt akkor nem is sejtették. Csak most tárta fel előttük titokzatos bensejét.

Az óriási fák gyökereiről a víz kimosta a földet és mintegy gyökérhalomból látszottak kiemelkedni a vastag fatörzsek. A faágakon összekuszáltan fonódott és burjánzott az iszalag karvastag indája s még sűrűbbé tette a fák lombzatát. Itt ott egész sűrűségeket alkotott a bürök és vízipetrezselyem. Odaszorultak volna örökre, ha a növényzet eme áthatolhatatlan kuszaságába tévednek a Berregővel.

A négy fiú egy és ugyanazt érezte: a megszegényülést... Van, csakugyan van itt még a motorcsónak számára is szörnyű veszedelem!

A halotti nyugalom, a templomi félhomály s a nagy csend, melyet csak a motorcsónak hajtócsavarjának a katófogása zavart valamennyire, valóban alkalmas is volt a magábamélyedésbe.

— De vad egy hely ez haj! — sóhajtott hosszú-hosszú negyedórát múlva Kari.

— Már nem vagyunk messze, — biztatta a hanyórzó a fiúkat. Hamarosan kiérünk az erdőből egy vágásba. Ha azon átvégődünk, ott leszünk a szigetnél, amelyen megtaláljuk a vén csikász tanyáját.

A vágásban még lassabban haladhattak, mert a növényzetet kívül a kivágott fák tuskói is veszedelmet jelentettek. Ha egy ilyennek sebes iramban neki mennek, Berregő súlyos léket kap a fenéken!

Itt azonban már vidámabb világ volt. Ezerféle madár tanyázott a bokrok és növények homályos rejtekében s ezt mind felriaszította a csónak zaja: mind zajongott, énekelt, rikoltott tarka hangzavarban. A zajos életkedv elbűvölte a fiúkat!

Végre ezen is túl voltak. Egy negyedóráig kákás és nádas szegélyű metcésen haladtak, azon túl újra egererdő következett.

— Itt vagyunk! — mondotta az öreg. Ez a „király-eger“, a vén csikász tanyája.

A fák igen ritkásan állottak, Berregő vidáman dolgozta előre magát.

— Ott a dombhát — mutat Józi bácsi előre.

És elsüti puskáját.

— Ez a jel, hogy jöjjön elő, ha valahol a sűrűségben dolgozik.

— Hát a Berregő zaját nem hallhatta meg? — kérdezi Géza.

— De bizonyosan, csak hogy az ismeretlen és félelmet keltő zaj, az én puskám durranása ellenben régi ismerőse.

Egy bújá fivű rétséghez érték, ahol azonban nehéz volt a kikötés, mert a sekély vízben a mély járású motorcsónak feneket ért. Megkötötték hát egy fához és a ladikba szálltak át, mely szárazra vitte őket.

A fiúk szemügyre vették a dombháton emelkedő kis házat. Csak abban különbözött a hanyórzójétól, hogy elől néhány négyzetméternyi fala volt s azon át nyílt a primitív ajtó s a kis ablak. Valódi palota a víz és sás vad honában!

A „vén csikász“ tágrányított szemekkel állott az ajtóban. Pár szives szóval üdvözölte egymást a két hanyt ember és Józi bácsi hamarosan a fiúkra terelte a beszédet. Elmondott minden mellékeset s kihagyott minden fontosat, de azért jó volt.

A vén csikász hasonlított nagyon a hanyórzóhoz, ruházata is olyan volt, csak arcán, mely sokkal öregebb volt mint amazé, látszott több értelem és szelidség.

— Éppen ebéd utáni szundikálásomból riadtam fel,

— mondotta, Ilyen öreg ember mindig kívánja az alvást ebben az elhagyatott világban. Különösen úgy nyáron, mikor rövidek az éjszakák és fel kell használni a késő estét és kora hajnalt a munkára. Isten hozott benneteket, gyermekeim. No majd mutatok én nektek Isten háta mögött való helyeket ebben a káka birodalomban!

S leültette őket a ház mellé rakott farönkökre s ezer apró kérdést intézett hozzájuk.

— Bizony már csak magam vagyok itt a régi csikász-népből, de nemsokára én is felesleges leszek, mert nem lesz hany és nem lesz se rák, se hal, se vízi madár itt, ha a vizeket elvezetik. Bizony felesleges leszek...

A fiúk e magányos és hallgatásra kényszerített embernél ugyanazt a bőbeszédűséget tapasztalhatták, amit a hanyörzönél. Dült belőle a szó a hanyi történelekről, a favágók, nádatartók és szénakaszálók dolgairól, a szárnyas és vízbéli állatokról. A négy fiú egyideig élvezettel hallgatta, de azután jelentkezett náluk az éhség, szomjúság és kimerültség...

S a vén csikász észrevette.

— De micsoda vendéglátó vagyok én vén számár, mikor csak szóval tartom ezeket a kényes gyerekeket, — korholta magát. Azonnal készítek egy kis jó ebédet, ha ugyan...

— Van ezeknek mindenük finom és elég, — vágott közbe az öreg Józsi bácsi. Elámul a szád, ha meglátod, úgyam vén cimhó.

— Igen, bácsika, éhesek vagyunk, de főként szomjásak, — jelentette Zlemér. Engedje meg, hogy enniválókat csónakunkból kihozhassuk és a tűzhelyen felmelegíthessük.

— Azonnal hozok vizet — komótoskodott az öreg. Van ám nekem itt olyan jó kiskutam, hogy öhercegsége se veti meg, midőn vadászatra erre jár.

— De jó lesz már friss vizet inni haj! — kiáltott fel Kari.

S elkezdtek mozogni.

A ladik segítségével kihordták dolgaikat a fiúk a házikóhoz, konzervet melegítettek s abból levest és főzeléket csináltak. Kenyerük is jó volt még, hiszen Kapuvárott kapták. A két vízi embert is megkínálták.

A vén csikász huzódzott. Nem akarta, hogy a vendégek traktálják meg őt, de Józsi bácsi rápislantott, sőt grombán rá is pörkölt.

— Mit tetted magadat, vén huncut, hiszen a nyálad is folyik utána... Mondtam, hogy van ezeknek a drága ifiuraknak mindenből elég.

A betetőzést az „ital“ és a dohány adta meg. A meleg

étel és a szalámi is izlett a vén csikásznak, de ezek „használatakor“ valóságos remegést az örömtől és élvezettől. Persze hogy újra megeredt belől: a szó és Józsi bácsi segédlete mellett új sorozata következett a hanyi történeteknek.

Mennyire azonos volt e két ember gondolatvilága! S mennyi ismétlés és részletezés az előadásban!

— De melegem van haj! — szólalt fel Kari, ki legelőbb megunt a beszédet. Lehet-e itt Csikász bácsi fürdeni?

— Lehet, ides aranyom, ott távolabb az érben. De csak gyorsan ám, mert a víz alatt a piócák, a levegőben pedig a bagócsok leselkednek a véredre.

— Akkor hát fürdünk most! — adta ki a jelszót Kari s a másik három hálásan vette, hogy volt bátorsága ezt az indítványt megtenni.

A két öreg is kászolódtott.

A csikász megmutatta a fiúknak a legalkalmasabb fürdőhelyet. Egyes ember számára való feltöltött gyaloguton mentek a magas fűben az érhez. Ott találták a házigazda ladikját. Rőzséből és nádból készített kikötőnél állott.

Imre megőrült.

— Ide hozzuk át a Berregőt is! Bácsi szabad?

— Hogyne, ez ugyan nincs olyan jól szem előtt, mint a másik hely, de legalább száraz lábbal lehet kiszállni belőle. S nem jár erre senki, hogy valamit félteni kellene.

— Én meg hát visszaindulok a Jézus nevében — mondotta Józsi bácsi, mikor ladikját a motoresónaktól eloldotta. Ezt a nádvágót pedig emlékre adom az ifiuraknak. Kell ez a lanyi ladikba, akárcsak a tolorúd. Hátha beszorul az ember valahol a zöldség közé. Evvel kivághatja magát.

A fiúk hálásan vették a fél kaszából készült különös emléket.

— Mikorra ér haza bácsi? — kérdezte Géza aggóva a nagy távolságon.

— Három-négy óra alatt, ahogy jön.

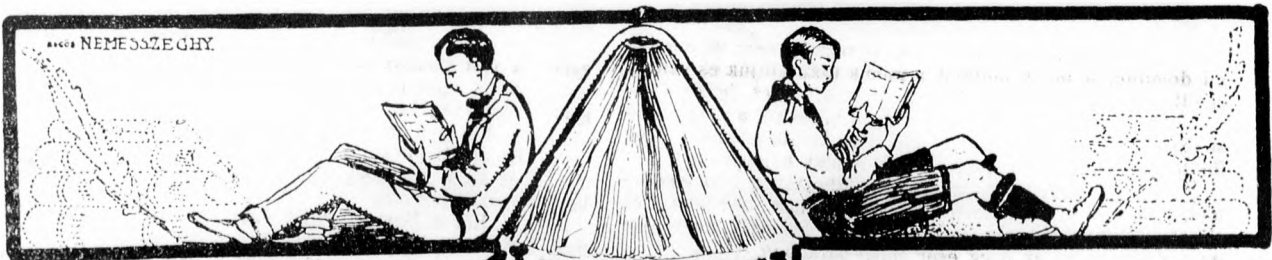
— De hiszen ide is annyi ideig jöttünk, pedig a motoresónak gyorsabb, mint a maga ladikja.

Az öreg mosolygott a bajusza alatt.

— Én egyenesebb uton megyek ám! Maguk vidéket ak rtak látni, hát erre-arra kalóztam őket, hogy va amit lássanak, most azonban egyenesen hazatartok. Persze szaporán kell majd mártogatnom a tolorúdat, de hát mivel terim nincs, a ladik könnyen mozog.

A fiúk meghatva veték tőle búcsút és a vén csikász is hosszan rázogatta cserepes kezét. Egy erős tasztítás a rúddal és a lapos tenekü vízi szerszám ott úszott már a Király-eger fái alatt.

(Folyt. köv.)



ÚJKÖNYVEK

Jankovics Marcell: Az udvari bolond. Mostani számunkban közlünk egy meleg szívvel megírt elbeszélést Jankovics Marcellnak, a pozsonyi Toldi-kör elnökének újabban megjelent „Az udvari bolond“ című kötetéből. Jankovics Marcell a szlovenszkői magyar kultúrélet egyik vezérharcosa, akinek nem csak beszései keltettek nagy hitást mindenütt, ahol megfordult, hanem mint író is joggal számot tarthat a magyar közönség kivételes megbecsülésére. Van valami az ő lelki világában, ami az ifjúkor melegségére emlékezteti az olvasót.

Idealizmusát, népe iránt érzett szeretetét, gazdag fantáziáját nem törték meg a körülmények. Most is olyan lelkesedéssel és örömmel üdvözlí az életet, mint húsz évvel ezelőtt, nemzete iránt ragaszkodását pedig csak megedzette és megsokszorozta miadnyajunk közös balsorsa. Könyvének minden sorából kiárad az a reszkető aggodás, mellyel a magyarság élete felett virraszt. Írásait a tradíciókhoz való ragaszkodás, a mese érdekessége, színes képzelet, egészséges kedélyvilág es hihetetlenül könnyed előadási mód jellemzi. Könyve 27 elbe-

szelést tartalmaz. Külön ciklust alkotnak a példabeszédek, melyeknek magvát az életből ellesett igazságok alkotják. Szívesen időzik a multban a szerző, különösen a magyar történelem elevenedik meg színesen a tolla alatt. A magyarság mostani helyzetét is éber gonddal dolgozza fel néhány elbeszélésében. Jankovics Marcellnek ez a könyve mindenestre meg fogja találni az utat az itteni magyarság szívéhez, amelynek a szebb és jobb dolgok iránti vágyait foly művészi ön-töltte formába a szerző. A könyv megrendelhető 30 koronáért a szerzőnél (Bratislava Pozsony, Ste-fanik út 6/b.) Postaköltség 450 korona. T. L.

Az új *Auróra* immár ötödik évfolyamába lép. Megjelenése mindenkor irodalmi esemény számba ment és kedvező fogadtatásra talált. Az 1927-iki évfolyam nemcsak a szorosán vett szépirodalom-mal foglalkozni, hanem a magyar művelődés egyéb területére is kiterjeszkedve részletes tájé-koztatást nyújt a magyarság jelenlegi helyzetének nagy kérdéseiről is. A vaskos és bekötött könyv ára 20 korona. Megrendelhető minden könyvkeres-kedésben.

Fekete furulya címen adta ki Schalkház Klára II elbeszélését Kassán. A jeles író minden elbeszélése válogatott nyelven, mély érzéssel, egész lélekkel van megírva s ha sokszor képletes is a meséjük, megindít, leköt minden sor, amelyek olyan fehérek, mint az író lelke. Könnyeket töröl, vigaszt lehel, mert a neves szerző meglátta a lo-bogó szíveket, ahogy meghallotta a szörnyű jajokat s ezért nem maradt „átokmagasságban, szitoksó-

téségben“, hanem visszatért az „áldásmélységbe, békevilágosságba.“ és rákényszeríti minden olva-sóját, hogy ifjú erővel újultán nekiinduljon a za-katoló, lármás, gúnyos, dolgos, nehéz, drága, szép életnek. A nyomdai kiállítás a kassai Keresk. és Ipari-Nyomdát dícséri.

Farkas István: Lelkek feltámadása. (Kassa Globus R. T. kiadása) címen megjelent regény tárgya a világháború utolsó napjaiból van véve és írójának nagy megfigyelőképességét, jelenetező erejét dícséri. A béke, szabadság, emberiség érde-kében megírt könyv a felnőtteknek nemcsak szó-rakoztatója, de egyúttal nagy eszmék feletti elmé-lyedésre is indít.

Lírai Antológia. Dr. Sziklay Ferenc csokorba szedte Szlovenszko és Ruszinszko magyar életének legjava termését, 26 magyar költő lírai alkotásait és az izléssel és műérzéssel összeállított értékes és irodalmi jelentőséggel bíró gyűjteményt a ber-lini Vogenreiter Verlag Magyar osztálya gyönyörű nyomdai kiállításban boesátotta a magyar olvasó közönség karácsonyi asztalára. Élő bizonyosság ez a könyv, — mint az előszó is hangsúlyozza, — hogy „a tövéről letörött magyar élet ág megfogant az elszántott földön is, elünk, vagyunk, mert itt is napfény ad színt, illatot a lélek virágainak, a magyarságunk, — talán ködös, könnyes, de min-dig éltető, — örök napja.“ Melegen ajánljuk ezt a könyvet mindenkinek! A 11 íves, amatőr kiál-lítású könyv a pozsonyi Concordia nyomda izlését dícséri.



REGŐS-REMESSZEGHY

Három perc egy algebrai órából.

— Háány perc van még? — kérdi Pista remegő hangon a szomszédjától.

— Háárom! — feleli a mindenben hű szom-széd, miközben folyvást fészkelődő, előtte ülő szomszédja hátát fődözi, nehogy észrevegyék és kiszólítsák.

Pista magában mondogatja: Még három perc, addig Sanyit helyrezavarhatják. Háttha aztán raj-tam a sor? — Ni már fogja is az algebra tisz-telt tanára a ceruzát; hopsz már készen is van. Sanyit helyrezavarták...

Pista remeg: Jaj csak már csöngetnének,

meg lennék mentve! — S erősen hegyezi a fülét. De a csengő nem szól. A tanár úr a noteszben keresgél. Jóhangzású, algebrát-nemtudó-nevet ke-res. Az osztályra síri esend borúl. Csak a szívek dobognak...

Végül a tanár úr megtöri a esendet: „Kün-hegyi István!“

Pista lassan fölemelkedik helyéről. Csak az időt kell kihúznom, — gondolja magában. Egy ideig turkál a padon, tesz, vesz, lelöki esupa vé-ltelenségből a ceruzáját, fel akarja emelni, de a tanár úr ráripakodik:

— Csak gyorsan, múlik az idő. Hagyja ott azt a ceruzát!

Pista azonban mégis fölcsedi a ceruzát, padra teszi és lassú léptekkel megindul a bizonytalan jövő felé. Nagyon lép, de csupa véletlenségből belebotlik egy a padból kinyúló lábba...

A tanár összeráncolja homlokát, de nem szól semmit. Pista végre kiér a dobogóra, szíve erősen dobog, de az ábrázata komoly és hideg.

— Folytassuk! — szól a tanár ur. Kúnhegyi István előkelő kézmozdulattal nyúl a kréta után, de azt lelöki az asztalról.

A tanár úr türelmetlen. Az osztály halkan vigyorog. Pista tudakos képet lát, de a csengő nem kondul meg. Kúnhegyi István fölveszi a krétát s a tábla felé fordulva kezdi: — „Ezt a példát igen egyszerű módon oldhatjuk meg. Először is fogjuk a krétát...” Aztán megakad. A tanár úr mosolyog, az osztály vigyorog és Pista még sem mukkan. A tanár úr várakozik, Pista is várja a csengő megkondulását. Fülel, hallgatózik, de a csengő csak nem kezd berregni. A feltalálóját is pokolba kívánja magában...

A példa türelmetlenkedve várja a megoldását. Az osztály két „jelese” kajánul összevigyorog: „Ennek ugyan már befűtültek!”

A tanár úr kinyitja a noteszét és a ceruzát fölteszi a papirosára. Ekkor megint megszólal Pista: „Legelőször is...” De a csengő, az áldott csengő most berregni kezd. Pista érzi, hogy meg van mentve és hévvel kezdi magyarázni, hogy milyen egyszerű a példa megoldása. A szorongás engedett s Pistából dült a szó...

A tanár úr nem írt a noteszébe semmit. Szépen becsukja és kifelé indul. Pista szívéből legördült a Jupiter bolygó ólomsulya s boldogan siet a helyére...

(Losonc).

Petik Keszi Zoltán VI. o. tan.

* Az adott helyzetkép elég sikerült Szerző tud megfigyelni és a látoitakat le is tudja írni. Mégis szerelnők, ha élénkebb, jellemzőbb nyelvezetre törekednék.

János tanítvány.

A tűz hamu lett, nem hevítik,
Az Ezmét épen mosf feszítik,
A dárda elhatolt a szívig,
Mit vártok még a csodás megváltástól?

Elégett ma csoda, igézet,
A sátán szállta meg a népet.
Bennünk bánat ver tövislézket,
Csak a hitem nem tud még kialudni.

Úgy szeretett, mint soha senki
Sem tudott eddig úgy szeretni!
Szeme kék nagy ég, olyat lelmi
— Mondom tinéktek, — nem fog soha senki.

A szava méz volt és csodálat,
Borút derített, szentelt vágyat,
Szemet adott, művelt csodákat;
Be nagy kereszt nőtt isteni mustárból!

Minden tanítvány elenyészett,
Csöcselék botot hevenyészett
A pálmaágból: örökrészed.
Lépteid áldott nyomában a vér nyílt.

A szent Szűz szívében hét törrel,
Péter — szegény — megjárt az örrel,
A többi sír lehajtott fővel...
Engem tán megment hármas tagadástól.

Te vagy nékem egyetlen révem!
Hozsannás hajnalban, fehéren
Támadj fel az Úr szent nevében:
Nagy, sivár hitemben erősíts meg engem

(Perecin).

Bártfay István.

Az érzés tisztasága és melege megkapja az olvasót.
Csak a nyelv kissé merev; nem elég könnyed. Küzd a formával!

HIREK

Halottak napján.

Kimegyünk a temetőbe. Krizanthém csokrot és öszirozsa-koszorút rakunk a sírokra, ahol rég megholt szeretteink alusszák örök álmukat. Mert új-halottaink máshol vannak. Messzi tőlünk nedves galíciai földben, Doberdó sziklái között, a Kárpátok alján, nyugaton és keleten, délen és északon egyaránt. Ezeken a sírokon nincs cipruslomb, se gyertya, se ima, csak a szél imádkozik fölöttük, ő és a felhők. Nyolc és fél millió apa, legény és lányos arcú fiú, akiket véres öt esztendőn keresztül lekaszált a Világháború egyetlen, rémes kaszasuhintással. Ezek a halottak nem egy nemzet halottai. E halottak között nem lehet különbséget tenni, nem lehet őket kisajátítani, nem lehet őket hazahozni, nem lehet tünnetni velük. Mert ezek a halottak az Emberiség halottai,

rongyos sírúkból az Ember sír és ha egy csodás Edisonja a világnak hatalmas panaszukat fölfogná és a sírokból villanylámpákba és villanycsengőkbe vezetné — „ej! vajjon micsoda fényrel világítana az a millió lámpa, micsoda hangon sikoltana az ezernyi ezer csengő? Itt megértene mindenki, hogy a hősi halottak szava rettentőbb, mint a kandelaberek fénye gyászfátyolos templomokban és rettentőbb, mint Beethoven X-ik szimfóniája. Mert az Ember, aki kilépett szívével megcsókolta az anyaföld véres rögét, üvöltve rontana neki a mai világnak, mely minden évben napsugárban és mosolyban eljegyzőkönyveszi a Békét a genfi-tó kies partján, üvöltve rontana neki és kilépné másik kezéből a láthatatlanul elrejtett tört, amit a zöld asztal alatt közörszülgetett... A világháború halottai az emberi Béke láthatatlan, halhatatlan hatalmas kovácsai.

A losonci rgímn. Kármán-kör több évi szünetelés után október hó 12-én újból megalakult Pásztor Mihály tanár vezetése mellett. A tisztikar tagjai a következők: Elnök: Petik Gyula VIII. o. tan., alelnök Winkler Pál, VII. titkár Winkler Oszkár VIII, főjegyző Delej Zsuzsa VIII., aljegyző Kertész Márta VII., pénztáros Duray Endre VII., ellenőr Andorfi István VIII., könyvtárosok: Democs Dezső VII. és Fischer Tibor VI., gazda: Kerekes Béla VIII. Bíráló bizottsági tagok: a) Büchler Zoltán, Klein Lajos, Oppenheimer Sári VIII., b) Polgári Ilona, Tarnai Böske, Zvoda Mária VII. o. tanulók. A kör üléseit kéthetenként tartja, vasárnaponként pedig olvasóórát tartanak. Az önként vállalt munka lelkesen megindult.

Jászai Mari, a legnagyobb magyar tragika, aki legutóljára Szlovénzkón, Losoncon 1922 nov. 16 án adta elő Kiss József „Jehova“ c. költeményét, október 5-én reggel 9 órakor 72 éves korában hosszú szenvedés után Budapesten meghalt. Cukorbeteg és influenza ölte meg őt. 1855 febr. 24-én született a komárommegyei Ászár községben, ahol atyja szegény ácsmester volt. 1872-től kezdve a budapesti Nemzeti Színházhoz került s a rendkívüli fogékonysággal, élénk képzelettel, kérésű fejedelmi alakkal megáldott nagy tehetség csakhamar a legnehezebb szerepeket alakította. Híres nőalakjai voltak Antigone, Elektra, Kleopatra, Éva és Gertrudis. Lélekkel, bensőséggel, plasztikai erővel, bájjal személyesítette meg alakjait és e szerepei halhatatlanná tették színi pályájának emlékeit. Kitűnő szavalóművész volt és sok esztetikai és társadalmi vonatkozású cikket írt. Temetése okt. hó 7-én folyt le óriási részvétellel. Mi, szlovénzkói magyarok, lélekben szintén ott voltunk a kerepesi temetőben levő sírjánál, hogy a hála és szeretet könnyűjét öntsük a halhatatlan nagy magyar művész nő ravatala felett.

Az ált. Népművelődésügyi Egyesület fiókja Kassán okt. 17-én a Korzó Mozgóban nagyszerű előadást rendezett a következő műsorról: Az ifjúság kulturális feladatai. Előadta Jarnó József író. Demszky Mici úrlány műdalokat énekelt Linckétől és Mozarttól. Bemutatták vetített képekben Norvégiát, tátrai képeket, Felsőolaszországot és egy mozgófilmet. A tiszta jóvedelmet kulturális célra fordítják.

A páneurópai kongresszus, mely október hó első napjaiban zajlott le Bécs városának barátságos falai között, európai jelentőségre tett szert. És itt nem annyira az összejött diplomaták és miniszterek, a szépcengésű táviratok adták meg ennek a jelentőségnek a drága keretét, hanem az a spontán megnyilatkozás, az az egyöntetű és a sorokból és szavak közül kihangzó akarás, mely Seipel osztrák delegátus mottójában talált visszhangot: Európa népeinek végre meg kell kezdeniök, hogy európai módon beszéljenek egymással! A világháború, mely rettentő robbanásával szétvetette a francia forradalom óta Európa színterén feltörtödött puskaporhordókat, áldatlan, kínos, igazságtalan helyzetbe sodorta Európát és annak népeit,

lelki és anyagi tekintetben egyaránt. Veszélyben van a kultúra és veszélyben az egyéni szabadság és főleg az anyagiak, a megélhetési viszonyok. A birtokkérdések öröktől fogva kísérő árnyai kergetik az embereket egymás ellen, késhegyre menő harcokba. Pedig már végre le kéne szakítani azt a nyomorúlt álarcot, mely mögé az érdeklarcok bújnak itt Európában évtizedek óta. Le a Halállal! Építsük föl életünket az életen, az öröms emberi munka hozta békében és kultúrában. Ezek a sóhajok feltörnek minden érző ember szívéből. Új élet kell, új dal és új szeretet! A rómaiak büszke mondata a „Si vis pacem, para bellum“, — megdőlt. Európa népei keresik a Békét. És a bécsi páneurópa kongresszuson a harminc zászló ott a Konzerthaus dísztermében új változásban dobbantja az európai égre a meghalt rómaiak rossz jelszavát mondván: Si vis pacem, para collaborationem gentium!

Pályázat.

Harsan a kürt, tra-rá, tra-rá! gyülekezőre hívja *A Mi Lapunk* minden olvasóját, kicsit és nagyot, farkaskölyköt és öregcserkészt egyre-másra! Pályázatot hirdet *A Mi Lapunk* hasábjain:

A következő évfolyam minden számában egy-egy költeményt kíván közölni *A Mi Lapunk*!... Fűzfapoéták, hegedűsök, kobzosok és lantosok! Hátra arc! Futólépés, indulj! Ez egyszer nem házi kosztra éhezünk. *A magyar költészet halhatatlanságai meg a magyar nép költészete* számára akarjuk biztosítani *A Mi Lapunk* hasábjait. A jövőben új rovatot nyitunk ezzel a címmel: **Magyar Parnassus**. Olvasóinkra bízunk azoknak a költeményeknek kijelölését, melyeket tíz egymásután következő számunkban közölni fogunk.

A kijelölt költemények vagy idézetek legyenek *időszerűek* (keletkezésük időpontjára való tekintet nélkül) közlésüket tegye indokolttá valamely *különös érdem*: művészi tökéletességük, gondolataik, vagy a bennük kifejezett érzelmek mélysége, valamely meglepő kapcsolat mai életünkkel, stb. Az iskoláskönyvekben található költemények közlésére nem vállalkozunk.

A költemények szerzőjét, címét és a megjelenés helyét pontosan fel kell tüntetni, hogy szerkesztőségünknek ne okozzon nehézséget a versek felkutatása. A pályázat határideje 1926. december elseje.

Rajta hát, kezdődjék a cserkészlet a költészet kbereiben:

A három legjobb pályamű értékes könyvjutalomban részesül. Ajánlatos tehát, hogy a pályázók életkorukat feltüntessék, mert különben megeshetik, hogy egy öreg cserkésznek a „Tap-sifüles nyuszikát“, valamelyik kis olvasónknak pedig Kant bölcséleti műveit küldjük el pályadíjjal.

FEJTÖRŐ

1. Keresztzórejtvény. Badik Klárától (Pozsony).



Vízszintesen: 1 Erdély nagy magyar költője. 2 Fensik Ázsiában. 3 Román pénzegység. 4 Reggel méreg, délebben étek, este orvosság. 5 Török méltóság. 6 Az örök város. 7 Menyasszony. 8 Személynévmás. 9 Személynévmás. 10 Folyadék. 11 A „Láthatatlan ember” egyik főalakja. 12 Francia névelő. 13 Karám más szóval. 14 Határozó szó. 15 Személynévmás. 16 A család feje. 17 A gyilkos teszi. A fát ebbe rakják ki. 18 A ház mellett szokott lenni. 19 Sokan e szerint élnek. 20 Aki fáradt, az teszi Ige. *Függőlegesen:* 1 Anya teszi a gyermekével. 21 Házi állat. 22 Aki —, az nyer. 23 Fertőtlenítő szer. 24 Női név. 25 Kicsinyítő rag. 26 Ilal. 27 A szlovák régi magyar neve. 28 Mutató névmás. 29 Drága fém. 30 A „fő” ellentéte. 9 Személynévmás tárgyesetben. 10 Francia női név. 31 Időszak. 12 Ige. 32 Forma másképp. 33 Tiltó szó. 34 Víz állat. 14 Nélküle nincsen könyv. 35 Német személynévmás. 36 Északi pénzegység. 17 Ruhán viselik. 37 Igeközlő.

2. **Sakkrejtvény** (Lóugrás) Faragó Miklóstól (Körmárom).

*Ju-	zel	sze-	szény,	le-
gény	er-	gény,	ez	gény,
pénz	hász	kő-	hász	le-
vér	ju-	le	le-	a

Petőfi egy híres dalának két első sorát kapod.

3. **Számrejtvény.** Hegedüs Flóriántól (Kürt).
14 18 16 21 6 = az ő fénylani korongjával vizsgálják a fénytörést.

8 7 19 15 = női név.

17 5 12 10 = forró égövi állat.

13 1 10 19 = az állatkör egyik jegye.

11 20 3 = a hét magyar vezér egyike.

9 2 4 = ilal.

1—21 = ismert magyar közmondás.

4. Póllórejtvény. Fukács Nándortól (Losonc).

l	l	m	r	a	ő
ó	ii	ő	e	ő	k

A hiányzó betűk lefelé olvasva szót adjanak. Az egész nagy magyar dalköltő nevét adja.

Jegyzet. A megfejtést levelezőlapon december hó 10-ig kell beküldeni. A nyertes könyvjutalmat kap.

A Mi Lapunk 7-ik számában közölt fejtörők megfejtése.

1. **Keresztzórejtvény:** Vízszintesen: 1 Mohácsi vész. 6 ad. 7 aga. 8 sas. 9 kő. 11 ab. 15 ősi. 17 bő. 18 barátságatlan. 19 dió. 21 ki. 22 lik. 24 az. 25 rom. 27 ásó. 28 óra. 29 Halotti Beszéd. 30 beszéd. Függőlegesen: 2 ha. 3 Ágost. 4 vasút. 5 és 6 arab. 10 özönvíz. 12 bazsarózsa. 14 iskolázott. 15 ág. 16 hazaárulás. 17 barka. 20 akó. 25 rózsza. 26 mar. 31. ok.

2. **Irodalmi fejtörő.** Eötvös József: „A nővérek” c. regénye XXXI-ik fejezetében.

3. **Sakkrejtvény:** Ép testben ép lélek.

4. **Póllórejtvény:** Liszt Ferenc.

5. **Számtani fejtörő:** 6. 2. 8.

Nyertes: Manigalli Emma Bratislava. „N. Jaczkó Olga: Csendes mederben” című elbeszéléseit elküldöttük címére.

Helyesen megfejtették: Balla Kálmán, Manigalli Emma, Spielmann testvérek, Szilassy István, Zimmer Gréti, Hegedüs Flórián, Major József, Klatt Aurél.

DODOK JENŐ

fűszer és csemege üzletében

cukorka, déli gyümölcs és likőr különlegességek óriási választékban a legolcsóbb árák mellett beszerezhetők.

LUČENEC-LOSONC, Masaryk utca.

Előfizetted már a

Kazinezy-Társaság Könyvbarátai

ifjusági kiadványaira?

- 1) **Teleki Dezső:** Erdélyi regék. 2) **Faludi Iván:** Mi a színház? 3) **Sziklay Ferenc:** Fekete ember. 4) **Lukinich Imréné (ford.):** Egy pozsonyi magyar Robinson története. 5) **Sztrilich Pál:** Indián iskola.